

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climater

literare

37

Anul 4
decembrie
2010

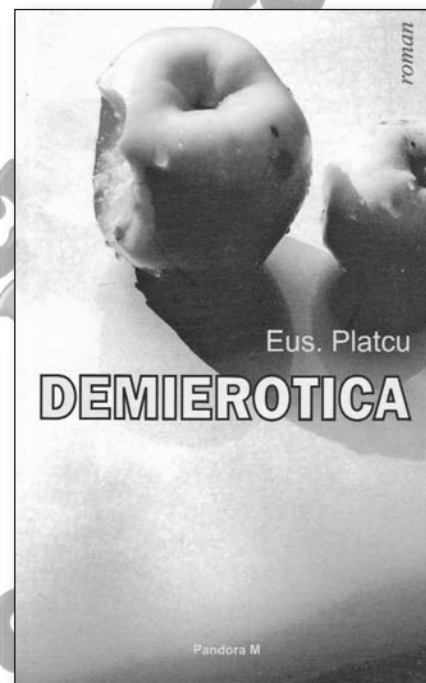
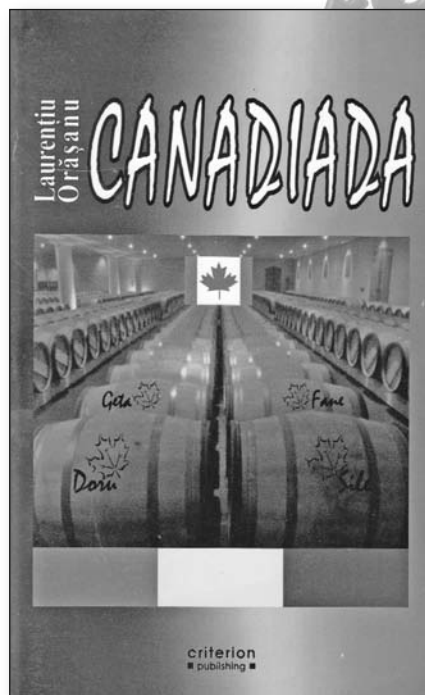
Director fondator:
Ion Iancu Vale

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

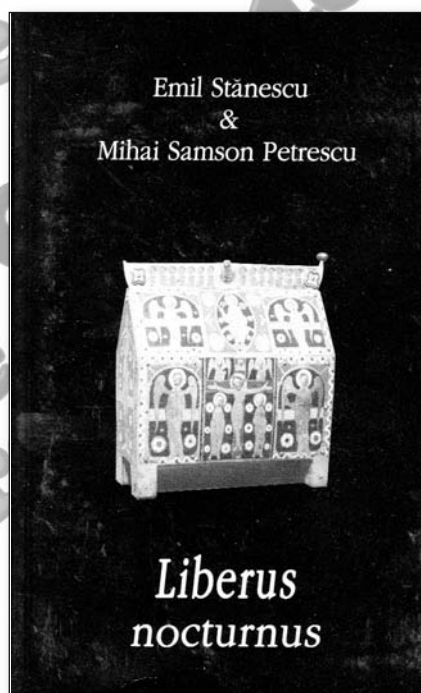

Cu ocazia Sărbătorilor Creștine de iarnă, urăm
colaboratorilor și cititorilor noștri, oriunde vor fi ei,
Crăciun Fericit, un An Nou bun și La Mulți Ani!

Din biblioteca revistei

Climate literare

**Doamnei Veronica Strujan, din New York,
și tuturor celor apropiați domniei sale,
cititori ai revistei noastre, le urăm un
creștin și românesc Crăciun Fericit,
sănătate, noroc și împliniri, împreună cu
tradiționalul La Mulți Ani.
Climate literare**

E
DIT
ORI
ALIon Iancu
Vale

Text despre năpraznica fobie a lui Policarp Resteu

Vocea crainicului rostea ultimele cuvinte ale dizertației despre microbi: „...de aceea trebuie să fim extrem de precauți, microbii invizibili și innumerabili plutesc în aer, în apă, se găsesc pe alimente, pe lucruri, ei sunt pretutindeni unde sunt oameni, plante, pretutindeni unde este viață, așa că...”

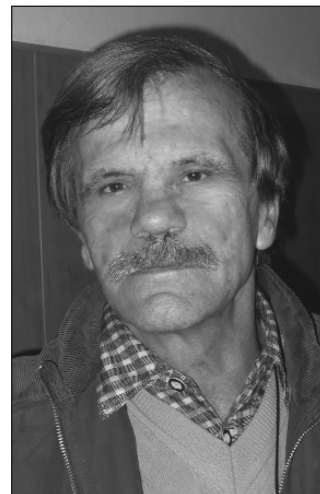
Policarp Resteu, funcționar la Căile Ferate, răsuci butonul radioului ce-i rănea timpanul. Gestul fiind cam brutal, aparatul căzu de pe mäsută. Asta-l înfurie și mai rău. Îi trase un șut de-i împrăștie măruntaiele pe podea. Se aplecă să-i ridice carcasa golită, dar se răzgândi zicându-și: „Să știi că și pe ăsta sunt microbi!”. Îl împinse din nou cu piciorul și o zbughi afară rumegând în minte: „Trebuie, trebuie, trebuie să aduc pe cineva să șteargă, să spele tot. De când mi-a plecat nevasta, apartamentul ăsta a fost invadat de microbi.”

Căută o femeie, o aduse acasă, îi explică amănunțit ce avea de făcut, după care intră în baie să se spele. Văzu niște muște ce bâzâiau între pereții albi. „Și ăștia sunt purtători, așa zicea ăla la aparat!”. Ațâțat, înșfăcă un prosop și începu o vânatoare turbată în spațiul strâmt al băii. Câteva se refugiaseră deasupra rezervorului WC-ului. Hotărât, se sui pe cadă, învârti șter-

garul și, poc!... alunecă în cadă cât era de lung. Se ridică după un timp, amețit și icnind. Se privi în oglindă. Pe frunte avea o rană sângerândă. Ieși în goană din apartament urmărit de privirea uluită a femeii. Ajunse la circa sanitară. Acolo, o soră tinerică, ascultându-i bâlbâiala neinteligibilă, se apropie să-i facă toaleta plăgii. Policarp sări, îi puse felceriței palma în piept și-o întrebă precipitat: „V-ai spălat pe mâini? Să nu puneți așa mâna pe mine!” Fata îl privi intrigată și, punându-i nervozitatea pe seama durerii, vru să-și continue treaba. „Să nu puneți mâna pe mine până nu vă dezinfecțați, acum, în fața mea! Toți sunteți saturați de microbi!”, continuă ampoliatul, îmbrâncind-o pe biata fată care se retrase încet, cu gândul să anunțe medicul de gardă. „Ăsta-i nebun!”, își zise ea. Policarp intui primejdia și o zbughi din cabinet. Rătăci un timp pe străzi, urmărit de privirile suspicioase ale trecătorilor și, simțindu-și stomacul hărțuit de foame, intră într-un restaurant. Comandă ceva de mâncare, iar când ospătarul aduse tacâmul și pâinea, îi studie avid mâinile. „Dumneata îți speli mâinile înainte de a servi la

masă?” Chelnerul îl privi nedumerit, continuând să așeze masa. Eroul nostru îi împinse cât colo mâinile de pe fața de masă, țipând furios: „Pleacă! Du-te și te spală imediat, altfel nu-și permit să mă servești!” Vecinii de la celelalte mese priveau curioși scena. Chelnerul își ieși din fire și-l împunse cu arătătorul în piept. „Ieși afară, bețivule! Vii aici în stare de ebrietate și mai faci și scandal! Acum chem sectoristul!” Speriat, Policarp Resteu plecă nemâncat.

Alergă, alergă... dar foamea nedându-i pace, intră într-un magazin alimentar de unde cumpără pâine, salam, brânză și cu pachetul sub braț ieși din magazin. Nu merse mult și-l fulgeră un gând: „Pâine, salam, brânză – astea sunt făcute de muncitori, oameni simpli care nu prea fac caz de igienă”. Aruncă pachetul într-un coș de gunoi și, amețit de foame și de gândurile negre ce-i roiau prin minte, se îndreptă cu pași nesiguri spre casă. Aici plăti femeii care își terminase treaba și se întinse în pat, gemând obosit. Foamea îl chinuia acerb. Se sculă, se duse la frigider, îi privi sceptic interiorul și-i trânti la loc ușa, gata s-o rupă din balamale. Se așeză din nou

în pat, cu lacrimi în ochi. „O, Doamne! Totul este incert, murdar, infectat... Ce să mă fac? Ce să mă fac, Doamne?” Chinoi, epuizat, adormi imediat.

Se trezi după miezul nopții, lac de sudoare și dărdâind. Visase. Se făcea că microbi – care în visul lui luaseră forme de monștri hidoși, imenși – dansau în jurul lui cântând: „Eu sunt virusul dizenteriei și am să-și fac praf intestinale!” „Eu, al hepatitei și am să-și distrug ficatul!” „Eu, al tuberculozei și am să-și găuresc plămânii!”... Policarp sări din pat. Foamea cruntă ce-l chinuia dădu în sete. „O să fierb niște apă și o s-o răcesc în frigider... Dar în ce? Vasele spălate de femeia aceea precis sunt pline de microbi de pe mâinile ei de țărancă ignorantă”. Pregăti aragazul și puse pe el o oală mare, plină cu apă. Când o văzu clocotind, aproape opărindu-se vărsă apa peste vasele îngrămădite în chiuvetă. Mai răsturnă peste ele și o cutie

**Continuare în
pagina 9**

Poezia de Crăciun în literatura clasică

De vorbă cu iarna

Ion Minulescu

M-am întâlnit cu Iarna la Predeal...
Era-mbrăcată ca și-acum un an,
Cu aceeași albă rochie de bal,
Păstrată vara sus, pe Caraiman...

Călătoream spre țara unde cresc
Smochine, portocale și lămâi...
Eram într-un compartiment de clasa I,
Cu geamul mat, pietrificat de ger,
Și canapeaua roșie de pluș,
Sub care fredona-n calorifer,
Sensibil ca o coardă sub arcuș,
Un vag susur de samovar rusesc...

Și-am coborât în gară, pe peron,
Să schimb cu Iarna câteva cuvinte...
Venea din Nord,
Venea din Rosmersholm -
Din patria lui Ibsen și Björnson,
De-acolo unde,-n loc de soare
Și căldură,
Înfrigații cer... Literatură...
Și m-a convins c-acolo-i mult mai bine
Decât în țara unde cresc smochine,
Curmale, portocale și lămâi,
Și din compartimentul meu de clasa I
M-am coborât ca un copil cuminte
Și m-am întors cu Iarna-n București...

O! Tu, sfătuitoarea mea de azi-nainte,
Ce mare ești,
Ce bună ești,
Ce caldă ești!...

O, brad frumos...

Radu Gyr

O, brad frumos, ce sfânt pareai
în alta sarbatoare.
Mă vad copil cu par balai
și ochii de cicoare.
Revad un scump și drag camin
și chipul mamei sfinte,
imagini de Crăciun senin
mi-apar și azi în minte.

Un brad cu daruri și lumini
în amintiri s-arata.
În vis zambeste ca un crin

copilul de-altadata.
Intregul cer era deschis
deasupra fruntii mele.
Azi strang doar pulbere de vis
și numai scrum din stele.

Copil balai, Crăciun și brad
s-au stins în alte zile.
Azi, numai lacrimi cad
pe-ngalbenite file ...
Azi nu mai vine Mos Crăciun
cu barba-i jucause,
ci doar tristetele mi-adun
să-mi planga langa use...

În bezna temnitei mă frang
sub grele lespezi mute,
și-mpovarat de doruri plang
pe amintiri pierdute.
Omatul spulberat de vant
se cerne prin zabrele
și-mi pare temnita mormant
al tineretii mele...

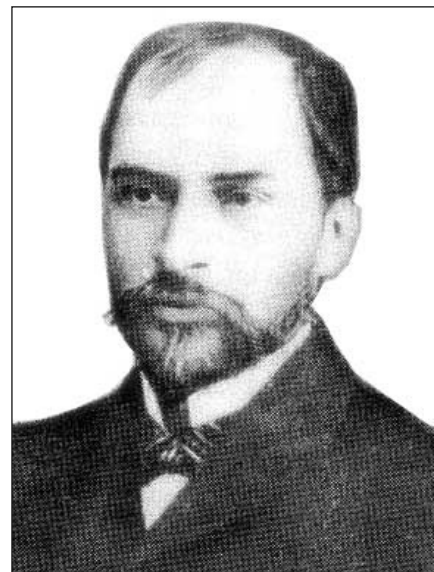
Colindătorii

George Coșbuc

Cad fulgii mari, încet zburând
Și-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând,
De mult uitarăm jocul.
Demult și patul ne-păștepta,
Dar cine să se culce?
Rugată, mama repeta
Cu glasul rar și dulce

Cum sta pe paie-n frig Hristos
În ieslea cea săracă,
Și boul cum sufla milos,
Căldură ca să-i facă,
Drăguț un miel cum I-au adus
Păstorii de la stână
Și îngerii albi cântau pe sus,
Cu flori de măr în mână.

Si-auzi ! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă,
Și vin mereu,s-opresc în drum,
Se-aud acum în tindă-
Noi stăm cu ochii pironiți
Și fără de suflare:
Sunt îngerii din cer veniți,
Cu Leroi, Domnul mare !

Ei cântă-nălțător și rar
Cântări de biruință,
Apoi se întorc și plâng amar
De-a Iudei necredință,
De spini, de-postași, și c-a murit..
Dar s-a deschis mormântul

Si El acum e-n cer suit
Si judecă pământul.

Si până nu tăceau la prag,
Noi nu vorbeam niciunul-
Sărac ne-a fost, dar cald și drag
In casă-ne Crăciunul.
Si în târziu ne biruia
Pe vatra caldă somnul,
Si-n vis vedeam tot flori de măr
Si-n fașă, mic, pe Domnul.

Magii

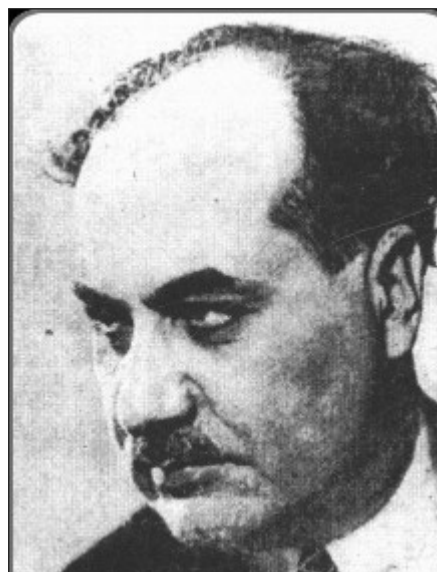
Nichifor Crainic

V-ati faurit un vis de-acele
Ce-au fost aievea-n Cannan,
Stravechi talmacitori de stele
Sub cerul din Iran.

intinderea scanteietoare
Palea-n adancuri ca un fum,
Cand calauza de valvoare
V-a luminat a drum.

Si-a fost ca zile dupa zile
Pe crestet steaua va lucea.
in pas molatic de camile
Calatoreati cu ea.

Pareau picati pe cer curmalii
Umbrind roare de fantani;
in golul mort urlau sacalii,

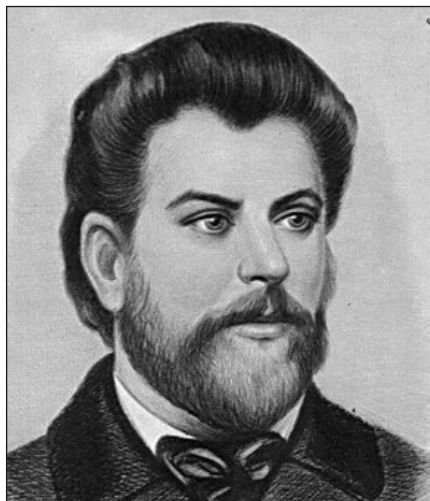
Dar voi, trei magi batrani,
Sporind din semnul peste fire
Taria cugetului slab,
Treceati paraginile-asire
Si haosul arab.

Treceati cu ochii-n steaua care,
Cu vraji in minunatu-I chip,
Tara trei umbre legendare
Pe drumuri de nisip?

O, magi, pe curgerea de veacuri,
Tremuratorul strop de foc
Ni-arata cai fara conacuri
Spre tainicul noroc.

Si de-am crezut intr-o minune,
Dureri-potop nenumarat-
Legenda voastra nu le spune,
Dar noi le-am indurat.

Si, peste maguri de ruine,
Acelasi crez vizionar

Anima marile destine
De-acelasi strop de jar.

Pe frunti cu magica lucoare,
Strabatem neguri si valtori,
Spre zarea vesnic schimbatoare
Statornici calatori.

Treptat se face cant obida,
Iar indoielile-temeiu:
Ne-mbraca steaua cu hlamida
Cerescului poleiu.

Si-n fulgerarea-I diafana,
Prin vremi, o, magi, va stravedem-
Cutezatoare caravana
Sosind la Betleem.

Nasterea Mantuitorului

Ion Creanga

În Betleem colo-n oras
Dormeau visând locuitorii

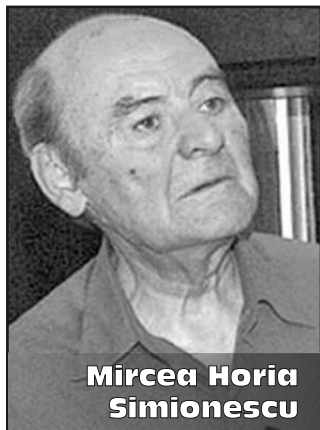

Iar lângă turma, pe imas
Stateau de paza, treji, pastorii.
Si-n miez de noapte dulce cânt
Din cer cu stele-a rasunat
Se rumenise cerul sfânt
Pastorii s-au cutremurat.
Din slavi un înger coborî:
„Fiti veseli!” - îngerul Ie-a spus
„Plecati, si-n staul veti gasi
Pe Craiul stelelor de sus!”
Pastorii veseli, în oras
Spre staul cu pasi iuti pornira
Si-un prunc atât de dragalas
Acolo-n paie ei gasira.
Nici leagan moale, nici vreun pat
Doar fân mirositor pe jos,
Pe fân, în iesle sta culcat
Micutul prunc: Iisus Christos.
El, Fiul domnului si Crai
Al stelelor de farmec pline
De-atunci cu drag, la voi, din Rai
Cu fiecare iarna vine!...

Craciunul copiilor

Octavian Goga

Dragi copii din tara asta,
Va mirati voi cum se poate
Mos Craciun din ceriu de-acolo
De le stie toate-toate...
Uite cum, va spune badea...
Iarna-n noapte, pe zapada,
El trimite câte-un înger
La fereastra sa va vada...
Îngerii se uita-n casa,
Vad si spun - iar Mosul are
Colo-n ceriu la el, în tinda,
Pe genunchi o carte mare...
Cu condei de-argint el scrie
Ce copil si ce purtare...
Si de-acolo stie Mosul,
Ca-i siret el, lucru mare.

**Mircea Horia
Simionescu**

Mircea Horia Simionescu

Scosei mașinal din buzunar carnetul de însemnări și, oprin-du-mă o clipă în fața unui malaxor nichelat, notai în văzul dră-guței mele că-lăuze: „Trecut Acheronul, în fața, ca niște cutii de bomboane, cercurile infernului. Categorii: Desfrânații, Lacomii, Nenorociții care n-au fost niciodată vii, Zgârciții și Risipitorii, Mânioșii, Epicurienii...”

- Să nu glumim, interveni vestala care citea peste umărul

meu însemnările, și să ne facem datoria...

Dar eu notai, în continuare: „Tiranii, Sinucigașii, Nelegiuiții, Sodomii, Pezevenghii, Falsificatorii, Alchimisti...”

Călăuza traversă un culoar, trăgându-mă după ea, hotărâtă să-și impună până la sfârșit voința. Notez: „Raze de soare fil-trate prin ferestre înalte. Femei albe, cu brațe frumoase. Rafturi, borcane. Univers al sticlei chinuite. Retorte, țevărie - felurită și fantastică.”

Aici trăiesc și se în-

mulțesc semințiile cele mai de jos ale universului - spuse deodată buna mea călăuză (care continua s,i mă tragă cu vioiciune de haină).

Citeam undeva că...

- Citește mai bine ce scrie pe aceste etichete...

lată sub un capac transparent o delicată rețea de tulpini scumose și, mai încolo, o pâslă verzuie, umedă, sclipitoare. Sub un pahar, semințe de mei năpădite de mustăți.

Culturi microbiene... Nu mă putui abține și dădui frâu imaginației, pe care o port întotdeauna cu mine, în orice împrejurare:

A, părinții acestui microb au fost persoane mult călătorite. I llimul domiciliu: nasul borcănănat al unui șofer! A fost suficient un strănut, ca un imperativ răstit, și a ajuns una cu trupul nevă-zut al vântului... L-ați cules din aer, nu?

Firește...

E ceva să te știi fiul unuia care a trăit cei mai frumoși ani -pardon, cele mai gingașe ore, în sângele unui viceamiral... Ti-pul o fi având și câțiva frați...

în condiții prielnice, printr-o diviziune uimitoare, specia se înmulțește fantastic...

- Cunosce problema...

- Atunci, să trecem în sala mare a incubatoarelor...

- De fapt, nu mă

îndoiesc că și viitorul acestor progenituri va j fi măreț..., continuai. Omenirea e cuprinsă din timp în timp de j admirabile epidemii...

- Cum vorbești!...

- Decisive... Și totuși, ce viață și asta: să trăiești azi în intesti-nele unei milioane, mâine în creierul unui papuaș, și să nu faci i puțină distincție... Poate că sunt microbi care preferă un anu- I me mediu, de pildă limfa saturată de titluri a unui bibliotecar... I Atmosfera planetei e o băltoacă având în soluție toate substan- I țele necesare vieții.

- N-am diplomă de filozof... Sunt doar o cercetătoare la în- I ceputul carierei...

- îmi pare rău... După cum ai observat și dumneata, respi-1 răm același aer...

Ne oprirăm în fața unor mari ceainice sub presiune. Aici, după alte operațiuni pe care nu mă angajez să le descriu, se selecționează și se mace-rează culturile.

- Avem în față un viitor vaccin. Culturile sunt realizate în bulion glucozat 2%, incubate la 37° timp de 30 de zile, pentru stafilococ...

- Bacii piocianic nu aveți, vă rog?...

- Avem, desigur... Dar ai notat procesul?

De fapt eu urmăream lumea mea, pentru că, zău, nu e ni-mic de pipăit și de văzut într-un

laborator de seruri și vaccinuri, iar călăuza, în loc să mă afunde în necunoscut, îmi arăta prozaic niște borcane cu materii indiferente. Ba, ținea cu tot dinadinsul să mă tragă adesea de guler din visarea în care alunecam.

- Ai vorbit despre femeii urâte... Nu mi le arăți?

- Este singura noastră figură de stil. Urâte sunt culturile cu miros greu, înțepător.

Decepție. Femeia asta tânără n-are fantezie. Mă așteptam să-mi vorbească cu entuziasm despre frumoasele stele ale bo-lilor tropicale, despre războinicii cuirasați ai lui Koch. N-avea de-cât să fie umanitaristă și să militeze în războiul contra lor, dar...

înceai terenul: Aveți sentimente alese, stranii, rafinate, voi, cei ce lucrați în laboratoare. O seară de dragoste între borcanele astea în care sunt închise decenii de suferință, oceane de moarte, tre-buie să fie sublimă... Cea mai frumoasă impresie din ultimii ani ini-a fost oferită de doi foarte tineri îndrăgostiți care se săru-tau, l.irna trecută, într-un cimitir.

Aici, trei borcane cu bacilul febrei tifoide...

- Dacă am fi scriitori, am spune că avem în față istoria scurtă a unor biografii dramatice.

Va urma

**Theodor
Codreanu**

După aprecierea lui Bloom, un scriitor poate fi „canonizat” (deci inclus și într-o „istorie canonică”, precum cea a lui Manolescu) abia după două generații de la moarte: „Canonicitatea poate fi testată la două generații după moartea scriitorului”¹². Or, puzderia de scriitori și de scriitoriși „canonizați” de autorul Istoriei critice... arată de la sine ce înseamnă să lucrezi la două mâini care se agresează una pe alta. Consecința? Istoria manolesciană, deși pretinde contrariul, nu este nici cum canonică, în sensul criticului american, iar numeroasele excluderi de pe lista lui nu mai au motivație „canonică”, încât cartea îi devine, cu tot cu privilegiați, una inflaționară. Vreau să subliniez răspicat că o istorie canonică nu poate avea dimensiuni mai mari decât ale cărții lui Harold Bloom, care acoperă o arie mult mai mare de valori decât a lui Manolescu. Impresia de hibrid, de aceea, este foarte jenantă. Faptul îl plasează pe Nicolae Ma-

Istoria „Canonică” a literaturii române

Istoria literaturii la două mâini (4)

nolescu, în pofida intenției, direct în ceea ce Bloom numește Școala Resentimentului, care, prin „deschiderea” produsă în canon conduce la distrugerea acestuia. Mă tem că strădania autorului nostru de a construi imaginea canonului literaturii române înseamnă tocmai o lovitură dată canonului național (ceea ce voi dovedi în capitolele viitoare), de pe pozițiile ideologiei resentimentare a postmodernității.

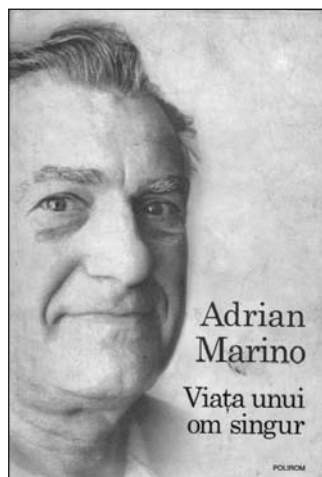
Ironia face că armonizarea mâinilor eschieriene în scrierea unei istorii literare trimite la o gândire de tip protocronist, dar fără vreo dispută ideologică sterilă cu sincronismul, cum bine procedează istoria lui Bloom. A înțelege canonul - atrage atenția criticul american - ca „fiind în slujba vreunei ideologii înseamnă... a nu-l înțelege deloc. Or, din vremea comunismului, Nicolae Manolescu a fost condiționat să se posteze ca adversar tocmai al protocronismului, alături de Gogu Rădulescu, în postura de ideolog care, acum, pretinde că viza ideologia oficială, împotriva căreia ar fi frânt multe săgeți. Doar n-o să ne închipuim că Gogu Rădulescu, atacând teoria lui Edgar Papu (fără a-i permite acestuia dreptul elementar la replică!), ataca ideologia Partidului?!

Observația e valabilă și pentru ceilalți angrenați în dispută, într-o clară incomprehensiune față de schița conceptului cultural oferit de autorul Fețelor lui Ianus. În actuala istorie, dl. Manolescu păstrează intactă vechea idiosincrasie, construind despre protocronism o imagine ideologică total compromițătoare, asimilându-l doctrinei ceaușiste a național - comunismului. În cartea mea, A doua schimbare la față (2008), am dezbătut pe larg problema protocronismului, într-un capitol special, subliniind, cred, suficient de limpede, ce se poate întâmpla cu un concept cultural atunci când încapă în malaxorul ideologiilor. Încă dinainte de 1989 am încercat să arunc o lumină asupra ingratei situații, dar intervenția mea în discuțiile din jurul proto-cronismului și sincronismului a fost cenzurată, articolul fiind valorificat abia după 1989. Demonstram că spiritul teoriei lui

Iklgar Papu era denaturat, cu stridență, atât dinspre susținători (unii înclinați să reducă protocronismul doar la „priorități” românești, în sensul unui orgoliu național), cât mai ales dinspre adepții sincronismului unilateral, prizonieri ai unui ciudat complex de sorginte ru-

sească, de pe vremea lui Petru cel Mare, acela al aculturației occidentale. Or, marea surpriză e că, dacă nu denaturăm gândirea lui Edgar Papu, imaginea mâinilor eschieriene, adoptată cu atâta entuziasm de Nicolae Manolescu, se găsește intactă și nuanțată în sintagma fețele lui Ianus, care dă titlul uneia dintre cele mai importante cărți ale creatorului conceptului de protocronism. Paradoxul e că abia Edgar Papu, pe urmele lui Kogălniceanu, Eminescu, Blaga, Mircea Eliade, încerca, după 1950, să reintroducă o normă occidentală (canon occidental) în miezul culturii românești. Sincronismul unilateral susținut cu atâta ardoare de adepții lui Eugen Lovinescu (prin denaturarea teoriei sincronismului, cu ignorarea principiului diferențierii) este cu totul străin mentalității occidentale, care a fost dintotdeauna protocronică, în sensul fețelor lui Ianus din gândirea lui Edgar Papu, gândire pe care o descoperă și dl. Manolescu în revelația din fața gravurii lui Escher. Eu am probat cândva, ceea ce l-a supărat foarte tare, că dl. Manolescu este un protocronist pur sânge care își neagă cu vehemență... protocronismul.

Va urma

Adrian Marino

Trebuie, totuși, să-mi asum până la capăt acest mare eșec și să-l convertesc în „stilul” meu. Dar cu prețul unor eforturi foarte greu de descris. Un cataclism ireparabil, pe care nici nu pot să-l accept moral, nici să-l îndrept practic. Ceaușescu a învins postum. Țara este într-adevăr comunizată. A observat-o foarte repede și Stelian Tănase, înaintea mea, în Șocuri și crize (1993), care reunește articole din perioada 1990-1991. Urmează doar să înțeleg și să-mi explic această deplorabilă situație.

La prima vedere - și sociologic și statistic vorbind - o astfel de realitate era inevitabilă. A demonstrat-o foarte bine Alina Mungiu în cartea sa, excelentă, Românii după '89. Istoria unei neînțelegeri (1995). Când mai bine de 55% din populația țării s-a născut sub comunism, nu are alte repere și termeni de comparație (o proporție care crește mereu) este firesc să fii, să te „naști comunist”. Că intervine și psihologia „deprinderii” nu mai

Altă Românie (4)

am, iarăși, nici o îndoială. Vorba lui Mâine de Biran: De l'influence de l'habitude sur la faculté de penser (1802). Îmi propuneam să adâncesc acest gen de studii și prin F. Ravaisson-Mollien, cu a sa analiză L'Habitude (1839), dar n-am mai „apucat”. Referințele mele sunt, după cum se observă, „vechi”. Nu sunt, vai!... „postmodern”. La aceasta se adaugă o serie de defecte sau „reflexe” naționale: tradiția „capului plecat”, conformismul servil, resemnarea și lipsa de speranță, constrângerea unui sistem fără ieșire. După cum observă aceeași acută cercetătoare (într-un alt text, 22, supliment, 8 iunie 1991): „O sclavie unanim acceptată devine suportabilă. O sclavie cu disidenți, o sclavie cu opozanți oslo, însă, insuportabilă”. Natura slugarnică a poporului român a alimentat „mitul situației ireversibile”, de care am amintit de atâtea ori. Am trăit, istoric vorbind, sub o serie de dominații extrem de dure (turcești, ungurești, rusești etc). Ceea ce ne-a băgat „frica în oase”. Iar sistemul totalitar represiv n-a făcut decât să intensifice, în proporții monstruoase, această spaimă ancestrală, instinctuală, a conservării individuale, acerbe și cu orice preț. La noi societatea nu apreciază, în general, re-

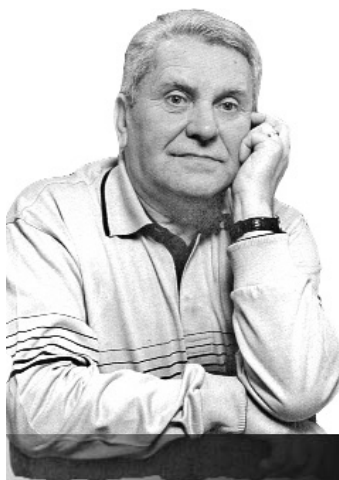
zistența morală, verticalitatea, independența de spirit. O reacție în genul Solidarității poloneze (observație care a făcut-o și Adam Michnik) n-a fost, nu este și nu va fi - probabil niciodată - posibilă. Am capitulat de mult, încă din protoistorie...

Comunismul a speculat și o altă latură negativă, în primul rând a sufletului uman: tendința spre egalizare și nivelare, spre populism și suprimare a ierarhizărilor valorice. „Bătutul pe burtă” devine general. Invidia și egoismul hidos predomină. Un exemplu recent: într-un sat devastat de ape s-au adus o serie de ajutoare. S-a demonstrat, cu creionul în mână, că dacă s-ar împărți în mod egal întreaga chereștea disponibilă, ar reveni fiecărui locuitor doar... trei scânduri. S-a propus atunci să fie reparate, în primul rând, 14 case, cele mai avariate. „Satul” a refuzat indignat această soluție. Și practică și de bun-simț. „Să moară și capra vecinului.” Pe această mentalitate egalitaristă se bazează și teza conform căreia „toți am fost vinovați”. Deci „nimeni nu este vinovat”. Ieșirea din cutumă și normă, din dresajul socialist și mental distruge individualitatea și abolește reflexia personală. În astfel de condiții, spiritul critic devine o adevărată cala-

mitate.

Dar nu numai atât: „cultul personalității” lui Ceaușescu n-ar fi fost posibil fără mentalitatea profund paternalistă a poporului român, în structurile sale rurale, adânci. În trecut ne plângem la „Poartă”, la Sultan, Horia pleca la Viena, la „împărat” etc. Ceaușescu devine șeful suprem, care „dă”, „rezolvă”, decide pentru toți și în toate problemele. O concepție care transferată Statului, devine a Statului paternalist, care „dă” sau este obligat „să dea” tuturor „ceva”. Statul-stăpân, Statul-patron, Statul-proprietar, Statul-administrator în accepția comunistă a termenului etc. A sta la „cozi” devine tot ce poate fi mai firesc. Este un reflex național. Statul trebuie să asigure tuturor un salariu, fie cât de mic, de mizerie. Dar sigur, care să ne elibereze de griji și răspundere. Să ne scutească de riscuri și surprize neplăcute. De eforturi și inițiative personale.

În acest mod se înțelege la noi „protecția socială”. O concepție cum nu se poate mai potrivită lenei și parazitismului, sinecurilor, „ciupelilor” și furțișagurilor de tot felul. A munci cât mai puțin și a te mulțumi doar „cu ce se poate”. De unde și preocuparea prioritară - și în imensa majoritate a cazurilor exclusivă - a satisfacțiilor pur materiale, elementare, de simplă subzistență, la limita de jos a existenței. **Va urma**

Fulguratii

de Victor Stere

arhitectural gotic.

„De ziua ta/ voi șopti cuvântul floare/ până când/ vor albi de furie/ florile/ De ziua ta/ voi șopti cuvântul inimă/ iar dincolo-de-lucruri/ va tresări întunericul./ De ziua ta/ voi șopti cuvântul credință/ și pe oasele lui/ vor apărea altare/ și pe inima cuvântului/ credință/ de ziua ta/ va crește o floare”. (pag. 74)

Ușor redundant acest poem îmi relevă faptul că poetul Corneliu Georgescu posedă toate mijloacele de exprimare disponibile într-un conturarea unor viziuni proprii. În fine, autorul deține știința sacralizării sentimentelor și printr-o atitudinală meditație este ferit să cadă într-un eros corosiv, evitând beatitudinea compromițătoare și convenționalismul derizoriu.

„Robii cără un altar/ păsări conduc nedumerirea/ peste ape,/ cuvintele își tocesc credința/ și pe Pământ nu mai sunt decât mesteceni./ Dormi,/ se vor dezlega limbile sclavilor;/ vai nouă, până când vor scilipi porțile/ în ceață”. (pag. 36)

Observăm lesne că autorul acestor – poezii – are slăbiciune pentru formele exterioare ale versului preconcept. Dar concentrează mesajul în mod centripet și entazic, realizând o poezie de concepție ontologică.

„Prin praful amurgului/ parc-am văzut o stea,/ mică,/ vopsită în alb de nea./ Mai avea puțin de luminat,/ plăpândă/ ca o mască a unui/ cuvânt uitat./ Pe sub praguri/ au trecut armurile însinguraților/

și au făcut cerc în jurul său,/ stea bufniță,/ căzută din hău./ Cu oase de lemn,/ scorojită,/ parc-am văzut o stea/ Nici măcar nu pot să-mi aprind/ țigarea cu ea.” (pag. 86)

O melancolie blândă, delicată în subsidiar, un loc potrivit amintirilor a căror – rechemare – umple consolator prezentul relevant.

„Ai plecat/ în căutarea cuvântului/ unic/ și liniștea mea se surpă/ seara,/ când cărăbuși dau ocol bucătărilor/ și stelele/ se joacă de-a v-ați-ascunselea/ cu copiii; eu caut/ cuvântul umbră/ care te-ar putea aduce înapoi./ Vezi tu,/ e toamnă,/ e liniște./ Ai plecat/ când aburesc stelele/ și salcâmi/ se subțiază/ pe calea vântului./ Eu întind mese mari/ pe câmpiile roz/ și veșnic fugăritul mistreț/ nu se mai clinește/ de la căpătâiul meu.” (pag. 6)

„Ce domestic jucăm/ în marele spectacol/ al durerii,/ eu în rolul principal,/ ascultând fascinat/ craniul zilei/ și golurile ei care mă cheamă/ de fiecare dată cu alt/ nume/ și tu,/ trecând pe sub alge,/ eșuând/ pe malul fundalului suav.” Corneliu Georgescu scrie aceste poezii într-un stil ludic, improvizația fiindu-i mereu eruptivă, dând de fapt perspective de ordin plastic iar procesul logic al elaborării este, realmente, geometric, relevându-ne un orizont

Text despre năpraznica fobie...

Continuare din pagina 3

de detergent și cu o cârpă curată începu să frece crățiți, linguri oale... Nu ierta nimic! Terminând cu vasele, veni rândul lenjeriei. Goli șifonierul, sertarele toate, trase carpetele de pe pereți, adună covoarele și, dezbrăcându-se până la piele, grămădi totul în mijlocul casei.

Dădu drumul la robinete și începu să arunce sodă și apă fiartă peste tot acest talmeș-balmeș.

Zorile, spărgând turbata noapte, îl găsiră pe neobositul Policarp spălând, frecând, răsturnând... Vecinii treziți de zgomot, văzând apa ce năvălea pe sub ușa învăluită în aburi a amplexului,

intrară peste el și încercară să-l liniștească. Dar el nu vedea, nu auzea – gol pușcă, spăla întruna. Cineva dădu un telefon. Nu după mult timp, se auzi sirena Salvării. Câțiva inși îl luară, mai mult pe sus, învelit într-un cearșaf și se îndreptară spre ambulanță. Ud, murdar,

opărit, cu privirea rătăcită, purtând încă în mâini o cârpă și o bucată de săpun, fu împins în mașina ce demară imediat. Un timp vecinii putură urmări duba ce se îndepărta și pe al cărei geam pe jumătate vopsit se vedea o mână frecând-l cu o cârpă de zor.

Cartea binelui întru rămânere

Omul e un mesteacăn răzlețit de pădurea lui, tocmai spre a o cuprinde și înțelege mai cu temei, spre a-i cântări zbaterea și respirul sub vântul însemnătății dintotdeauna înspre oricând. Mesteacănul nu rățăcește de teama securii ce l-ar împușca dintr-o nevoie, ci, în frunzele lui, ochii lumii îi adună, văzul și umbletul atât de necesare întocmirii altei păduri, cât să nu sece zarea și departele de câtă uscăciune le-ar cuprinde.

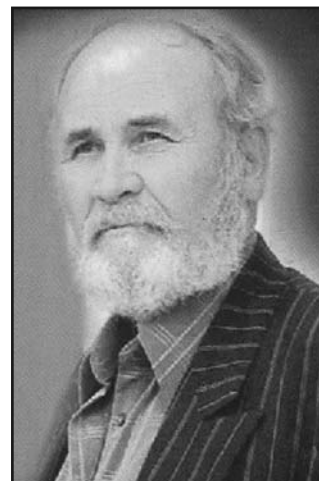
Florentin Popescu este, de bună seamă, unul dintre importanții scriitori contemporani, pentru ale cărui merite și realizări în crângul literaturii române, depun mărturie o seamă de nume tot așa, cinstindu-i valoarea și, firește, durabilitatea operei în perspectivă. În rămânere așezăm și monumentală bibliografie a autorului, „Scrijelind pe nisipurile Universului”, apărută la editura Rawex COMS în anul 2010, mărturie despre om, operă și extraor-

dinara-i forță de cuprindere a fenomenului literar românesc și nu numai. La 65 de ani cât a împlinit Florentin Popescu, nu-i de fel puțin o asemenea întocmire în istoria acestui neam, dar nici prea mult, gândindu-ne la încă tinerețea autorului și la câte va mai împlini de aici încolo. De la copilul Florentin Popescu, purtând în suflet și lacrimă zarea satului Lera apaținător comunei Chiojdu, județul Buzău, și până la cărturarul de mai târziu, incap studii, prietenii și dascăli ce i-au marcat destinul și viața, dându-i aura de excepție la care ne raportăm azi. Sunt amintite aici, mari nume de profesori din gimnaziu, liceu și de la Facultatea de Limba și Literatura Română din București, Ion Moldoveanu, Traian Cristescu, Silvestru Sânpetru, Al. Piru, Romul Munteanu, Mihai Pop, precum și ale unor tineri colegi ori prieteni, ce vor însemna la rândul-le noi pagini în

marea literatură: Gheorghe Pituț, Marius Robescu, Octavian Stoica, Daniel Turcea, Adrian Păunescu, George Țărnea și alții.” Scrijelind pe nisipurile Universului” e o poartă a intrării în miracolele lumii literare, prin care Florentin Popescu a trecut odată cu sufletul în palme, și, desigur, rugându-se, dacă ținem seama de multă-i sensibilitate, dublată de o dârzenie pe măsura celui ce știe unde voiește să-și aștearnă numele. Încep să apară cărțile, mai întâi cele de versuri, subliniindu-i firea și sinele prin profundă meditație și blând-învăluitoare metafore, apoi cele de proză, eseu și reportaj, ca să ajungă la monografia și readucerea în lumina contemporaneității a mari nume din temelia culturii naționale, cum ar fi Vasile Voiculescu, Al. Odobescu, Macedonski și alții. Scriitor prolific, neobosit și dotat cu o mare capacitate de a antama la meandrele literaturii actuale, Florentin Popescu trece prin sita lecturii aproape tot ce se tipărește, „scrijelind” și pentru alții pe nisipurile Universului, atunci când este cazul, și Universul rabdă. De aici, și până la a trece în istorie și dicționare, nu mai e mult. Apar diplome de excelență și merit, numirile

Consemnări prietenești

de Mihai
Antonescu

în conducerea unor jurii la importante Festivaluri de Literatură Naționale și Internaționale, traduceri, recunoaștere unanimă din partea Breslei scriitoricești, o operă de invidiat, demnă de hărnicia și talentul unui om care nu glumește cu posteritatea lui, toate acestea și încă multe altele, într-o carte de referință cum este „Scrijelind pe nisipurile Universului”, lucrare esențială pentru orice istoric literar. Cu modestia-i arhiștiută și cu o tenacitate proverbială pentru cei ce-l cunosc îndeaproape, Florentin Popescu este important, atât pentru marea-i bunăvoință și risipire în contul strădaniei celorlalți, cât și pentru atenția cu care se adună întru rămânerea lui, în această „Carte a Binelui” deocamdată. Mâinele poimâinele, tot lui îi aparțin. Ave!

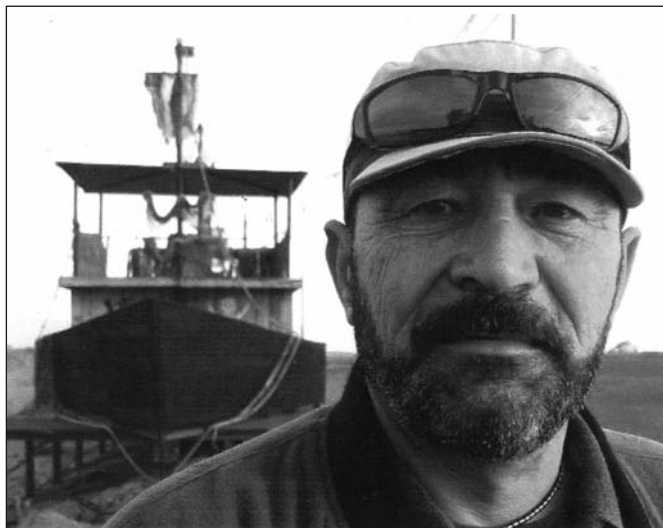
Dorul de Ardeal

Florin Vârlan Neamțu

De către Apuseni un dor m-ajunge
Și mi se face sete de Ardeal
De Iancu mi se face dor, când ninge,
De umbra lui trecând voievodal.

A nins în Transilvania azi-noapte
Și au plecat ciobanii de la stâni
Mai miroase-n urma lor a lapte
Și-a vară prăvălită în fântâni.

De clopotul din Alba mi se face
Un dor nebun când ninge în Ardeal
Și moșii merg să doarmă somn de pace
Căci a trecut Măria-Sa pe cal.

Au nins peste păduri dureri încete
Și-a roată amiroase prin goruni
Când Dumnezeu coboară pe la vetre
Să spună despre Iancu rugăciuni.

Mâna mea... catifelată.

de Valeri Toderici

Mâna mea...catifelată,
Telescopice, se întinde,
Nu știu cum, dar... cealaltă
Pe la mijloc, te cuprinde.

Cu emoție, fierbinte;
Nu știu ce te-am întrebat
Ai răspuns...fără cuvinte:
Cu un zâmbet... și-un oftat.

Și-apoi mi-am adus aminte,
Că atunci când erai fată
Tot așa...fără cuvinte
Te-am cuprins, întâia dată!

Eu vorbeam, eu aprobam;
Te uitai furiș, la mine,
Eu din nou te cuprindeam
Și simțeam...că-ți face bine!

Aveai ochii de... șopârlă:
Expresivi, pătrunzători;
Văzând că te uiți la mine,
Te luam de ...subțiori!

Te strângeam, parcă de frică:
Să nu pleci de lângă mine;
Erai foarte ...subțirică...
Să te stâng...și-acuma-mi vine!

Te strângeam, te sărutam;
Mă uitam apoi la tine
Eu orice te întrebam,
Te uitai sfios la mine!

Tu te întrebai pe tine?!
Dacă eu nu mă prefac;
Așteptai să vezi mai bine:
Ce urmează să-ți mai fac!

Făceam tumbe ca și clovnul!
Nu știam ce să-ți mai fac,
Eram măscărici, bufonul;
Numai ca să-ți fiu pe plac!

Făceam glume, spuneam bancuri
Te-aș fi stâns...te-aș fi lăsat;
Săream sus ca și pe arcuiri;
Pentru-n simplu sărutat!

Te strângeam cu mâna, roată:
Pe la mijloc, pe sub sâni,
Tu, mă-ndepărtați, îndată
Și-apoi mă țineai de mâini!

Îmi spuneai: să stau cuminte,
Să nu mă mai zvârcolesc,
Să-ți spun bancuri: ca-nainte,
Dar să nu te pipăiesc!

Ce să-ți fac, așa mi-e firea:
Nu pot sta, nu pot tăcea,
Când îți întâlnesc privirea,
Nici eu nu-știu ce aș vrea.

Mi-am dat toată energia
Să te fac să îmi zâmbești
Mi-am pus toată strategia,
Ca-n final...să mă iubești!

Eu consider că iubirea
Fără, cât de cât, umor
Este ca și fericirea
Obținută prea ușor.

Dacă n-ai muncit la ea
Și n-ai fost participant
Parcă este-a altcuiva,
Nu-i nimic interesant!

Deacea, vin la tine,
Să te fac să râzi mereu,
Să mă strângi...ca-așa-i mai bine
Și să-mi faci ...ce-ți fac și eu!

A plecat dintre noi...

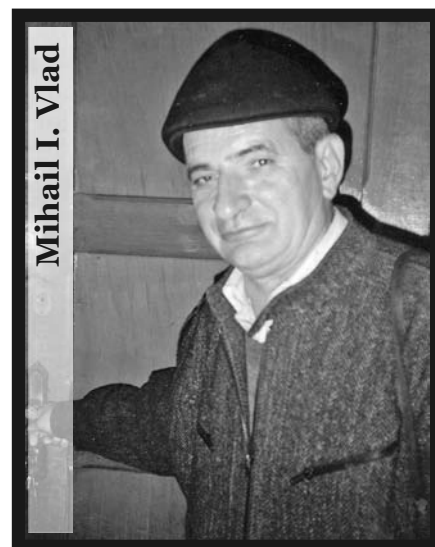
Nicolae Nicoară-Horia

Acum cinci ani a plecat dintre noi, pe durutele sale poteci, și a rămas cu mâna întinsă în afara nopții, a plecat badea nostru Cârțan, cum ne plăcea să-i zicem adeseori, a plecat cel ce căra pe umerii săi gârboviți, merinde peste Carpați și dincolo de frunta-riile Țării, în zările acelea unde, încă, se mai vorbește în sfânta noastră Limbă Română.

A adormit pe patul singurătății sale, în a doua Zi Sfântă de Crăciun, cu Colindul neterminat pe buze, a adormit, înfrigurat de el, gândind la Eminescu și la Nichita, ascultând corul cetelor de îngeri, îngeri pe care nu i-a dispreguit niciodată...

Când l-am văzut ultima oară, aici la Arad, pe 30 octombrie 2006, la Biblioteca Județeană „A.D.Xenopol”, alături de frații noștri din Uzdin -Serbia- poezii Vasile Barbu și Ionel Stoit, invitații acțiunii noastre de atunci-Limba română fără frontiere, poetul Mihail I. Vlad, părea un om obosit, dar nu înfrânt...

Purta, asemenea Crăișorului nostru din Munți, o povară grea în suflet, o taină nedelegată cu care a luat drumul Șiriei, al Oradiei, unde avea prieteni dragi, cu care urma să se întâlnească pentru ultima dată, grăbit să se reîntoarcă acasă, la Târgoviștea lui, unde voia să organizeze cel dintâi festival „Măreția frigului...” dedicat poetu-

Mihail I. Vlad

lui necuvintelor.

Nu știi dacă și-a dus până la capăt visul dorit, dar la ceasul când mâna mea scrie aceste cuvinte, trupul lui se odihnește în țărâna sărată a satului său drag-Bărbulești.

Fie-i memoria binecuvântată!

Amintiri despre Vlad

**Liviu Gabriel
Simionescu**

Cu puțin timp în urmă m-am întâlnit cu un cunoscut cu care am rememorat momente aventuroase de pe vremea când eram flăcăi, azi fiind amândoi cărunți, cărunți. Normal că am pomenit și omul datorită căruia ne-am cunoscut, marele suflet al Târgoviștei, al provinciilor istorice ale țării apoi, și după Revoluție, și a diasporei: Mihail I. Vlad. Știi că a avut casa ascultată de securitate? Știam. Dar asta nu mi-a diminuat admirația, respectul și dragostea. Pentru că l-am iubit pe omul ăsta mai mult chiar decât pe propriul meu frate. În spatele „piticului” puțin crăcănat care te stropea când vorbea, era un suflet de o noblețe rară, jovial și amabil, gata să-și rupă picioarele pentru un strop de cultură în plus. De fapt prietenia noastră începută în '70 a fost cu totul deosebită – cum a fost caracterizată de un alt prieten,

N.I.Vale – în primul rând datorită sufletului său. Că avea microfoane în casă cu știrea lui, mi-a spus fără să-mi spună. Odată, când începusem să-mi dau drumul la gură „contra partidului” în garsoniera lui, m-a luat pe sus să-l însoțesc la farmacie ca să cumpere niște aspirine, deși pe masă avea o bandă întreagă de aspirine. Afară pe drum, mi-a cerut să fiu atent că pereții au urechi, mai ales în garsoniera lui. N-a fost de alte explicații, am înțeles; și am înșeles și de ce acceptase. Căci dacă n-ar fi fost de acord, băieții de la Secu' tot ar fi plantat microfoanele și atunci ar fi fost mai rău, că dacă cineva ar fi riscat să se exprime mai „penal”, nu l-ar fi putut proteja. În plus, a putut avea acces la niște fonduri de la Comitetul de Cultură pe care nu i-a tocat pentru el, ci pentru sute de tinere talente de peste tot. Un compromise cu Sistemul în urma căruia s-a născut Festivalul Concurs de Poezie „Moștenirea Văcăreștilor”. Și cred

că a meritat. Și tot datorită lui a apărut Festivalul Internațional „Eminescu - Voievod al Poeziei Românești”. Și tot datorită lui, revista de cultură „Târgoviștea”. Datorită lui am avut doi ani de domiciliu forțat în Maramureș și îi mulțumesc că prin asta s-a evitat contrafacerea unui dosar de drept comun în urma căruia ar fi urmat o detenție cine știe cât de lungă pentru gura mea bogată. În loc de pedeapsă a fost o recompensă de vis. Fără el, mulți am fi fost mult mai săraci spiritual, am fi trăit mai palid, mai puțin intens. Eu îi mulțumesc că a existat și m-a onorat cu prietenia lui. Mi-e dor de el și cred că nu numai mie. Cred că încă la câteva sute din Regat, din Ardeal, din Basarabia și Bucovina, din Banatul Sârbesc unde o comunitate de români de acolo s-au simțit mândri să-l declare cetățean de onoare al urbei lor, și chiar dincolo de ocean. De multe ori, mă uit pe fereastră și mi spun în gând: Mi-e dor de tine, Vlăduț, îți mulțumesc că mi-ai fost prieten, și-ți mulțumesc că ai existat.

Atunci am vărsat o lacrimă

Mircea Drăgănescu

Nu există cuvânt prin care să-mi exprim durerea și regretul pentru pierderea bunului prieten Mihail I. Vlad, animator cultural, patriot înflăcărat, om de cultură, poet sensibil. Încă din anii comunismului, prietenul meu Camelian Propinațiu, care lucrase vremelnice la Casa de cultură din Titu îmi mărturisea că a cunoscut un poet autentic, un om care de atunci trăia exclusiv pentru literatură, lucru subversiv și de neacceptat pentru ideologia de atunci. Peste ani am avut privilegiul de al cunoaște și de ai deveni prieten. De o generozitate extremă, încuraja pe toți cei care încercau să se apropie de frumos prin poezie sau prin orice altă formă de artă, deși de multe ori făcea rabat la calitatea acestora. Era apropiat față de cei defavorizați de soartă, pentru că el însuși nu fusese un răsfățat al acesteia. În apartamentul lui de la etajul patru întâlneai întotdeauna personaje ciudate; fete fără adăpost sau băieți cu probleme. Era altruist și gata oricând să-și ajute aproapele. Înainte de a se

stinge, având o premoniție a umbrei care se apropia necruțătoare a poposit în Titu pentru a-și lua rămas bun. L-am condus la gară, pentru ca peste câteva zile să aflu că flacăra numită Mihail I. Vlad s-a stins..., pentru că flacăra era Vlăduțul omniprezent în toate zările românității. Atunci am vărsat o lacrimă și am scris...

Vlăduț

Vlăduț a murit
orașul-cetate a gunoaielor
se îndepărtează pustiu

Vlăduț nu mai este
să îl populeze
cu fantezmele sale:
festivalul Nichita Stănescu,
festivalul Mihai Eminescu
adunând români de pretutindeni
din Basarabia din Banatul sârbesc...

Vlăduț cu pașii lui legănăți
marinar pe apele visului
nu mai este....
iar noi înnotători bezmetici
nu îl mai găsim
printre ruinele
cetății Târgoviște scufundate
Atlantidă a românității
care se pierde într-o Europă
anostă...

Libertatea pe umeri

Mihail I. Vlad

S-a rupt o ceață, iubire.
Pământul se întoarce
în cântec.
Seva e sunet,

Iubirea e pâine,
Noi doi
Zalele
Același lanț.

În țara Viselor
Se intră cu

**LIBERTATEA pe
UMERI.**

Vai, cum se duc...

Nicolae Nicoară-Horia

Vai, cum se duc, se duc pe rând poezii,
Aici, cât stau, doar liniște vă cer
Și-s obosiți ca roua dimineții
Când dă năvală soarele din cer!...

Boala lor o știe doar Înaltul-
Lumina picurată în poem
Și tot mai supărat rămâne Satul
Și tot mai singuri fără ei suntem...

Ei poartă semnul timpului pe frunte,
Acestui timp de-a pururea flămând
Vai, cum se duc spre zări necunoscute,
Chemați, de cine, așteptați de când?!

* * *

Sonet de aducere aminte

acrostih

Grigore Grigore

Cam trecură câțiva ani de când
Ai plecat așa cum ai trăit
Nimeni n-a știut ce ai de gând
Tu în jurul tău te-ai învățit

Pentru tine totul era clar
E eternitate tot ce-ai scris
Numai un cuvânt al tău bizar
Te urca pe trepte în Paradis

Rănilor pe care le-ascundeai
Umbrele din care evadai
Visele în care sângeraai
Lacrimile pe care le beai

Ah când de strigat te tot stigai
De-auzit de ce nu te-auzeai.

A TE, MUSA..

Tienimi la mano,
partecipe e muta..
chi suscita il mio pianto?
Ignota e sublime,
sposa che disdegna facili pianti,
non abbandonarmi;
ti sento, faro ammalianti,
luce accecante,
e sull'erta riva
mi porti lontano..

TIE, MUSA..

Tine-ma de mana,
partasa si muta..
cine starneste plansul meu?
Necunoscuta si sublima,
mireasa ce dispretuiesti
lamentarile usoare,
nu ma abandona;
te simt, far farmecatoar,
lumina orbitoare,
si in urcusul malului
ma duci departe...

*

Sono ortica tra le messi
ove un peso languido
non mi cinge;
sono sabbia sul selciato
che un carro solca al cavalcare;
pelle ruvida al ritorno
dove il sole è fiele e punisce le mie
membra;
ma penso a quella pietra svellersi
al contrasto
per il troppo ostro,
per il grande astro.

*

Sunt urzica dintr-o recolta
ce durerea lanceda nu o cuprinde;

Poeme de Luca Cipolla - Italia

- în traducerea autorului -

sunt nisip pe dalele
pe care un car il brazdeaza
in trecerea sa;
piele aspra la intoarcere
unde soarele este fiere
si pedepseste membrele mele;
dar ma gandesc la acea piatra
smulgandu-se contrastului,
din cauza vantului,
pentru marele astru.

TRAMONTO

Semplice come un abbandono,
allettante come un richiamo,
musa di canti vespertini,
nobile certezza,
elementare transitorietà,
spiga di grano a maggio,
rosa purpurea, fiore di loto,
risonanza armonica di celesti crini
fulvo-crèmisi..
Il cielo si spegne,
la terra giace
nel sapore arcigno di fine giornata
e tu, cullata dall'incanto,
sogni, amica mia.

APUS

Simplu ca un abandon,
ademenitor ca o chemare,
musa canteceleor de vecernie,
nobila certitudine,
elementara vremelnicie,
spic de grau in mai,
trandafir purpuriu, floare de lotus,
rezonanta armonioasa a celestului
par de cal
blond-carmaz..
Cerule se stinge,
pamantul zace
in aspra savoare a sfarsitului de zi
si tu, leganata de vraja,
visezi, amica mea.

*

Assorta, dai gigli raccolta,
quale ardere ti contempla?
Il silenzio trova voce

dove anima di pietra ti sotterra.
Sarà pace o forse guerra?
Sarà fato come sparo
nella nebbia?
Ma il silenzio ti seduce
e l'orbita devia,
già soppesa e immacolata,
da quei gigli sollevata.
E diventi primavera..

Absorbita, dintre crini culeasa,
ce ardoare te contempla?
Tacerea gaseste voce
unde suflet de piatra te ingroapa.
O fi pace sau poate razboi?
O fi ca si cum as trage in ceata?
Dar tacerea te seduce
si orbita deviază,
deja inaltata si imaculata,
din acei crini ridicata.
Si devii primavara..

*

Forse una virgola
nel libro del tempo,
un entusiasmo sfiorato da poco,
riposto in quell'angolo
segreto di strada..
Forse la luna, la strada, le luci
dai colli vivaci
che chiamano piano..
Forse pensarci, il contrasto
che dal passato chiama
come un'eco..
e sperare, ancora e sempre.

*

Poate o virgula in cartea timpului,
un entuziasm atins de putin,
repus in acel colt secret de strada..
Poate luna, strada, luminile
de pe colinele vii
care cheama incet..
Poate a gandi la acestea,
contrastul
care din trecut cheama
ca un eco..
si tot a spera, mereu.

Mircea Cotârță

„Să călătorești, este foarte folositor, călătorind îți dezvoți imaginația. În rest, totul în viață nu este decât dezamăgiri și oboșeli”. Cuvintele îi aparțin lui Celin, dar la fel de bine ar fi putut fi rostite și de Marco Polo. Transcrierea faimoaselor sale relatări, de către colegul său de celulă, tipărirea lor, la sfârșitul secolului al XIII-lea, efectiv a înfierbântat imaginația occidentalilor, alimentând tip de secole, imaginarul colectiv inconștient. Cartea a fost cunoscută sub diferite titluri: “Le devisement du monde” (“devisement” însemna, în franceza veche, “descriere”), “Cartea minunățiilor” sau “Il Milione” (în versiunea toscană). În scurt timp, cartea a ajuns un fel de best-seller al Evului Mediu, la concurență cu “Legenda aurită” a lui Jacques de Voragine. Cristofor Columb, după cum se știe, când a plecat în a treia călătorie spre “Indii”, luase cu el “Descrierea lumii” pe care o adnotase cu multă scrupulozitate.

Totuși, Marco Polo nu a fost primul European care să fi călătorit în Extremul Orient, descriindu-l. Înaintea lui, franciscanii Jean du Plan Carpin și Guillaume de Rubrouck se întorseseră din teritoriile stăpânite și controlate de mongoli (tartari sau tatari, cum le spuneau la vremea respectivă, occidentalii) cu o fascinantă relatare a peripețiilor prin care trecuseră. Dar aceste mărturisiri, scrise în latină, se adresau unei elite. Marco Polo a avut idea genială de a folosi limba comună de comunicare, folosită de toți, în secolul al XIII-lea: franceza.

Minunata viață a lui Marco (IV)

De fapt acesta a și fost motivul pentru care l-a ales ca “negru” pe Rustichello de Pise, cel pe care Istoria l-a dat uitării, dar al cărui nume ar fi trebuit, în mod logic, să figureze pe coperta lucrării. Căci “Descrierea lumii” este o carte scrisă la patru mâini, produsul unei improbabile întâlniri... dintr-o închisoare din Genova. În 1298, Marco Polo stătea în celula sa cu Rustichello de Pise, scriitor profesionist și francofon, autor de compilații arthuriane. Marco povestea, Rustichello scria. Fondul și forma. Din această colaborare a ieșit un text straniu (unde “eu” alterna cu “el”), cu un stil inclasabil și novator. Cartea se adresa “tuturor care vor să știe totul despre diferitele rase de oameni, despre varietatea diferitelor regiuni ale lumii și vor să fie informați despre viața și obiceiurile acestor oameni, deci luați această carte și citiți-o voi, punându-i și pe alții s-o citească”, după cum se spunea în prologul lucrării. Marco Polo era, înainte de toate, un negociator internațional, un VRP de lux, a cărui familie se ocupa cu vânzarea de pietre prețioase și alte rare alimente. Asia îl pasiona și-l ispita prin bogăția infinită a produselor locale: mirodenii, țesături, diamante etc. Dar circumstanțele și temperamentalul său l-au transformat într-un extraordinar ambasador. Când a plecat împreună cu tatăl și un-

chiul său, în 1271, cei trei aveau o misiune precisă: să ducă marelui han Kubilai, împăratul mongolilor, ulei de la Sfântul Mormânt. În Cathai (denumirea medievală a Chinei), va sta șaptesprezece ani în serviciul hanului, fiind atât om de încredere al acestuia, cât și administrator itinerant.

Dar ce a mai rămas astăzi din ceea ce el a făcut, din tot ceea ce a văzut? Pentru a ști, trebuie să pornim pe urmele sale, să refacem traseul străbătut de el, în urmă cu șapte secole. Vom constata că suntem constrânși să mergem pe drumul urmat de el, cel care i-a purtat pașii spre China. Dar, spre deosebire de el, nu se mai poate călătorii cu galera, nu se mai poate străbate pe jos pustiurile sau, tot pe jos, să se treacă peste Pamir, să se suferă de foame sau de sete. Acum, cel curios să refacă drumul străbătut de Marco Polo, se mulțumește cu etapele cele mai importante sau simbolice ale expedițiilor sale. Totuși, trebuie făcută o precizare: din motive obiective de securitate, călătorul care vrea să meargă pe urmele sale, evită Afganistanul actual, înlocuindu-l cu Uzbekistanul pe care Marco nu l-a străbătut, dar pe îl menționează (orașele Buhara și Samarkand), deoarece este una dintre axele importante pe drumul mătăsi.

În 1271, văzut din larg, Pământul Sfânt este înainte de toate, cenușiu,

unde Saint-Jean-d'Acre este ultimul bastion creștin, la poalele dealurilor Galileei și ale muntelui Carmel. Din cauza reconchistei musulmane, portul cruciaților, construit până în largul apelor adânci, unde se imbarcau și debarcau europenii, a fost promovat la rang de capitală a regatului latin al Ierusalimului. A fost o greșală, din punct de vedere strategic. Căci de pe vremea lui Saladin, cetățile deținute de creștinătate au căzut una după alta, iar teritoriul regatului s-a micșorat precum o piele de șagri. Dar Acra (Akko, în evreiește) a rezistat, protejată de fortificațiile sale, considerate indestructibile, dar și de fervoarea religioasă care-i însuflețea pe cruciați.

Acest oraș franc, în prezent, zace la treizeci de picioare, sub pământ. Acum, Saint-Jean-d'Acre este o suprapunere de mii de file arheologice unde succesivii ocupanți (asirieni, egipteni, greci, latini, bizantini, cruciați, otomani) au construit peste vestigiile predecesorilor. Actuala sa fizionomie arhitecturală și topografică datează din secolul al XVIII-lea, de pe vremea lucrărilor efectuate de pașa el-Jazzar, supranumit “Călăul”. Acest guvernator-constructor a dat numele său mării moschei, în stil turcesc, ridicată pe ruinele catedralei Sfintei Cruci. Folosind pietrele cioplite ale zidurilor garnizoanei templurilor, acest pasă a înălțat și completat fortificațiile orașului, ceea ce i-a permis să reziste cu vitejie asediului generalului Bonaparte, în 1799, fortificațiile fiind și acum admirate din larg, de turiștii care trec prin dreptul lor cu bărcile cu motor.

Corin Bianu

Oastea lui Mavrogheni

Fragment din volumul
„Văcăreștii la amiază” - vol. II

În ciuda promisiunilor de răsplată îmbelșugată, urgiile răului se vădesc pe față, într-atât încât lefegiii se adună mai anevoie decât trebuie!... Ca să răspundă repede nevoilor asupritoare, Măria sa Mavrogheni hotărî să aridice de îndată o oștire a țării! Țara nu mai are oameni de-ai ei sub arme! Îi va reveni Măriei sale acest merit, al înfiripării unei oștiri neaoșe! Țăranii și ceilalți din norod urmează a fi cătanele, iar fiii boierilor, căpitani. A încropit și steagurile formațiilor, în numele Sfinților Mihail și Gavril, al Sfântului Gheorghe, adică acei sfinți ce și-au dobândit gloria, cu spadele lor în slujba Crucii, dar și cu al celorlalți sfinți de nădejde, precum Dumitru, cel cu prețluirea recoltelor, a muncii oamenilor de peste an și tot așa... Toate vor face a răsună cât de curând Carpații, ca mai dedemult, pe vremea viteazului domnitor Mihai Bravu!

De-te sfoară-n țară că are nevoie de ostași pentru biruința Crucii! Și

mai văzu Măria Sa cum se porni năvală de opinări din sate, ca și calfe și ucenici de la orașe, mănăți de vitejia seculară a neamului românesc și de dorința de mărire grabnică! Iar în fruntea lor cine-i era?! Feciorii de boieri, unii căftăniți de Măria Sa, toți plătiți cu bani peșin, galbeni lucitori-dulce sunători!

Instruirea începu din chiar clipa înrolării! Mai întâi alinierea în cete și pâlcuri, pâlc pe românește, în loc de buluc, precum zic stăpânii turci! Dar gura lumii nu doarme! Ea strigă pizma celor ce nu văd cu ochi buni înfiriparea oștirii neaoș-românești!...

Într-o dimineață de vreme, Turnavitu se înfățișă la Vodă cu un petec de hârtie, dezlipit de pe unul din zidurile Curții domnești! Ii spuse mohorât, dar cu tot respectul datorat, că i-o adusesese prietenul Sava Bimbașa, care plecase apoi repede la instrucție!

...Și ce-mi scrie pe hârtea?! /Păi scria marea scria, / Tot ce gloata clevea! / De oștire că-mi zicea...

Așa ni-s de nevoiași, / Cerșetori, iar nu ostași / La trei-patru un pistol / Fără cremene și gol / Cu ciomege cei mai mulți / Prea puțini îi vezi cu pusci / Are unii câte-un

cal / Dar de slab nu are hal / Cum și alții câte-o iapă / De nu face cât o ceapă!...

Dumitrăchiță, om de suflet al Măriei sale, își spusese că trebuie să-l lase mai întâi pe domnitor să dea pe gât cana de cafea aburindă și bine a făcut că Vodă se și sculase, întărâtat peste măsură! Încălecuse și plecase spre locul de adunare a oștirii, unde, porunci a se suna adunarea! Și văzându-și oștenii, aliniați după tipic, se minună încă o dată în sinea sa voievodală de orbirea oamenilor din ziua de azi!

Frumos aliniați pe rânduri-rânduri, de către veteranii lefegii cărora le fuseseră încredințați pentru instrucție, tipicul fusese împlinit pe de-a-ntregul! În prima linie, primul rând de oșteni, lungă, cât vede cu ochii: unul cu sabie sau iatagan, apoi unul cu pistol sau pușcă, al treilea cu lance, sulită sau coasă, furcă ori ceva asemănător și încă unul – al patrulea, cu buzdugan ori ghioagă (nu ciomag!) sau topor!

Da, așa vine: la trei-patru, un pistol! Și tot la fel până la capăt, iar rândul din spate, aidoma! Linia cât o vrei de lungă și rândurile, cât poți face pâlcul de numeros! Ai

necuratului clevețitori, gura lumii n-o astupă decât pământul! Păi cum clevește foia aia otrăvită, ai înțelege că oștenii români se adună trei-patru la un pistol și așteaptă să moară al de-l mănuieste, ca să-l preia al doilea și tot așa! La această revelație, își simți gândul voievodal cum se scurge repede de tot pe tiparul răgnetului de război! Se sumeți în șa, drept și de neclintit, cu mustața mare și zburlită în bătaia vântului! Își dădu giugiumanul de samur pe ceafă, își mângâie barba într-un gest de neașteptată mânia și jucă bidiviul din pînteni! Așa cum se află în fața oștirii de care e mândru, călare pe tablașa, calul arăpesc dăruit de sultan, încremenit și el acum pe iarba bătătorită de călcături, le pare oștenilor săi o statuie cu albastrul senin al cerului în spate, toți îl privesc cu admirațiune, dar Măria sa izbucni mânia:

- Ostași ai mei, lei-parele, cine sunteți voi?! Sunteți au nu, vitejii vitejilor, fala neamului și-a țării?!

- Ura! Ura! Să trăiască, să trăiască / Pentru Țara Românească!

- Cine să trăiască, cine să trăiască?!

- Vodă Mavrogheni să trăiască! Și să ne invite-jască!

- Așa vă vreau copiii mei!

Pe când oștenii strigă încă de mama focului, Vodă își simți din nou inima crescând în pieptu-i vite-

Parteneriat educațional

Școala „Prof. Paul Bănică” Târgoviște și Casa Corpului Didactic Dâmbovița

Dragoș Manuela-Elena

În data de 23 noiembrie 2010 la Școala „Prof. Paul Bănică” din Târgoviște a avut loc o acțiune în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Dâmbovița.

Activitatea cu tema „Toamna - a treia fiica a anului”, coordonată de bibliotecarii Săvulescu Cătălina și Dragoș Manuela-Elena, în colaborare cu învățătorii Ioniță Sofia, Radu Andreea, Ștefan Marcela, Zegheru Maria.

La activitate au mai participat directorul Școlii „Prof. Paul Bănică”, profesor Badea Nela, cadrele didactice și elevii școlii.

Într-o sală decorată în culorile toamnei, elevii clasei a III-a B și cei ai clasei a III-a C au prezentat un program atractiv ce a cuprins

un montaj literar-artistic, cu versuri scrise de autori români și interpretarea unor melodii cu versuri referitoare la anotimpul toamna.

Către final elevii împreună cu doamna bibliotecar Săvulescu Cătălina au prezentat o serie de ghicitori ale căror răspunsuri erau scrise pe frunze.

A fost realizată expoziția de colaje ale elevilor școlii. Vernisajul expoziției de colaje realizate de elevii Școlii „Prof. Paul Bănică” poate fi admirată la sediul Casei Corpului Didactic Dâmbovița.

Cu aceasta ocazie au avut loc două concursuri: concursul de recitări, concursul de colaje. Diplomele au fost oferite de Casa Corpului Didactic Dâmbovița.

► jesc, ceea ce nu-l împiedică însă a observa, cu o umbră de mare tristețe, că asta este doar principalul, adunarea tuturor, înarmarea și instruirea, dar oștenii Măriei sale sunt încălțați tot cu opincile de-acasă, de-asupra ȋtarilor nu le-a putut croi nici măcar câte o scurteică, toate la fel, ca ale galeongiilor, dar sfârși gândul cu nădejdea, că vor izbuti ei să și le facă rost singuri, din prăzile de război!

Nu poate totuși să-și scoată din minte ce i-a mai povestit Bimbașa Sava, înainte de a desfășura oștirea! Mai mulți dintre flăcăi i-au tot spus ce vântură gura gloatei, dar de scris fițuica aia murdară și apoi, de pus

pe zidul palatului, asta numai careva dintre boieri a îndrăznit! Cât despre versificare, n-ar putea fi străin de ea, nici parșivu-ăla de Enăchiță, cu poezelele lui! Un nerecunoscător! I-a tipărit cărțulia aia de învățătura limbii române, cu bani din vistieria domnească și cu efigia sa, a Măriei sale Mavrogheni Vodă, iar el, velitul boier, tot nerecunoscător se arată, de o vreme – aproape fățiș! Vrea oare doar să-i dea de înțeles că nu poate fi cumpărat, ori voiește mult mai multe, anume a-i arăta că i se împotrivește, laolaltă cu toți ceilalți boieri?! Va vedea Măria sa, cât de curând! Lanțul se tot strânge pe țaruș!

Până una alta, le-a

arătat tuturor acelor veliți că n-o fi el os boieresc, dar nici os de prost nu este! Le-a dovedit că știe istorie din destul, cum nu mulți dintre ei cunosc! Deunăzi, când fu înfruntat în Divanul domnesc, că românilor nu le trebuie oaste de-alor, că e destulă și sigură aceea plătită de împărăție, c-o fi, c-o păți, s-a ținut tare, dar n-a vrut nimeni să-i dea ascultare, tot în felul lor, parșiv; boier Filipescu roagă să fie lăsat de-o parte și să-i fie cu iertăciune, că e bătrân, Crețulescu, că e bolnav, mai că l-a lovit damblaua și abia se mișcă, Ghica ăl mijlociu, neam cu Luxandra, cum că are treburi multe la moșia lui de la Ghergani și tot așa!... Bine le-a

făcut, altceva nu merită nici unul dintre ei! I-a scos îndată afară din Divan și i-a dus buluc la grajdurile domnești, unde în fața tuturor veliților înlemniți nu doar de uimire, a poruncit, aidoma imperatorului Caligulla în antichitate, să i se îmbrace armărsarul cu caftan boieresc și le-a glăsuț aspru:

- Iată, l-am făcut spătar și căpitan de oști pe viteazul meu murg! Mergeți la treburile voastre, că se poate și fără voi! – dar ăla a fost răspunsul în vorbe, urmează a-i face să simtă răspunsu-i domnesc și în fapte! Aman de ce urmează a cădea peste căpățânile lor îndărătnice!

Ana Hâncu

Atât să știu bine, doar așa cum vor dori ei, o să fie!

Normal că eram disperată. Mașina dată, bani nu mai veneau, șomajul meu nu ne-ajungea nici de mâncare. Dar... nu m-am speriat! Speram cu ardoare, într-o miraculoasă rezolvare.

La tribunal, o fostă colegă de liceu - ca președintă - m-a sfătuit ce trebuia să fac. Am scris o plângere contra șoferului pentru inducere în eroare prin contract și nerespectarea clauzelor. Contractul trebuia reziliat și ea cerea deja sechestru pe mașină. Nici eu, nici Felix nu mai aveam voie să folosim mașina până se rezolva petiția mea și dacă el era de acord cu rezilierea, totul se rezolva amiabil.

Am întrebat-o - deja gândind s-o fac - ce se întâmpla, dacă găseam pe undeva mașina lăsată de Felix, și eu o luam, că doar păstrasem dublura de chei, era la mine.

- „Faci închisoare! Stai cuminte! Odată dat cu semnătură, luarea cu forța, înapoi a bunului respectiv se consideră furt, e caz penal. Încalci

Soacra mea trăsnită

condițiile din contract. Așteaptă să iasă decizia de sechestru pe obiectul contractului. Dacă șoferul este de acord cu rezilierea, numai așa ți-o recuperezi legal.

Simple de spus, dar imposibil de făcut. Felix era de negăsit, ca și mașina. Ieșisem de la birou, cu gândurile răvășite de griji, eram aproape de platoul halelor centrale, socotind ce bani mai am și ce puteam să cumpăr de mâncare pentru a doua zi. Afară era cald, soare și speram, nici eu nu știu la ce, parcă pluteam...

Deodată! Înlemnesc surprinsă, mi se părea că nu văd bine, că visez! Mașina mea, verzuie ca pășunea, sta liniștită pe margine de drum! Geamul dinspre volan, lăsat de tot, portiera descuiată. Felix, probabil înșelat de-atât șofat, era la cârciuma de romi, cu sucuri colorate și ciudate ca gust - din câte se vorbea - că eu nu avusesem curiozitatea să le fac saftea. Nu l-am văzut, nu mă vedea. Sărui iute în mașină. La bord nu văd nimic, decât documentele mașinii. Mai privesc odată afară, cu teama de a nu fi văzută de nemernic, pun cheia în contact - biata de ea, pornește - și demarez în forță! Tremur toată: încă nu cred că e posibil, că minunea se întâmplă, că sunt din nou cu mâna pe volanul mașinii mele, date unui golan, ce-și bate joc de

mine, de naivitatea mea, de nenorocul soartei!

Creierii îmi fierb în spectru larg de luat decizii: unde o duc, pe ce stradă s-apuc, poate că m-a văzut, deja mă urmărește? Oglinda retrovizoare nu-mi dă semnal de alarmă. Șofez cu prevederea de a nu intra în culpă cu poliția, îmi concentrez la maxim intuiția, unde să duc mașina în păstrare, cât timp va trece până își dă seama idiotul, că acuma eu am „hamul”. Ah, căluțul mă ascultă, merge „strună”! Sunt toată asudată, dar nu mă las bătută și-i „dau bice”. O să-ți arăt eu cine-i mai tare, măi „amice”!

- Doamne, cât curaj, Maman! Erai bună de filmat! Parcă te și văd - e-n firea ta să fii tot timpul agitată - cu sufletul la gură, sfârâindu-ți creierii, șofând ca un pilot de curse! Biata de tine, ce-ai mai pățimit! Chiar nu îți era teamă?

- N-o simțeam. Speranța și surpriza că o găsisem, parcă pregătită să mi-o iau, îmi dădea aripi. Poate că-n sinea mea chiar fredonam, de bucurie îmi venea să cânt.

Gândeam: urmărită nu sunt, Felix probabil încă se ospătează, ce mă bucur!. De-ar sta mai mult în crâșmă, de nu m-ar denunța! Mă opresc în curtea unei foste fabrici de pâine, ferită de trafic și priviri, să dau un telefon acasă. Copila mă aștepta să vin de la birou,

îngrijorată. Știa prin ce treceam - necazul cu șoferul - i-am spus atât cât mai puteam de calm, să se înarmeze cu răbdare, curaj și diplomatie, așa cum știam eu că poate ea să fie și draga mamei a înțeles ce trebuia să facă, dacă în timp ce eu alergam să ascund mașina, poliția m-ar căuta acasă. Intuiam că Felix va da alarma, că bănuia cine a fost făptașul. Doar îi dispăruse obiectul muncii! Normal că avea răspunderi, așa cum prevedea contractul. Acum, el trebuia să caute mașina.

Mi-am anunțat o prietenă din orașelul învecinat, să fie pregătită, că i-o duc în custodie. Am prevenit-o că trebuia ascunsă, până la rezolvarea legală a litigiului ivit. Știa povestea, mă aștepta cuprinsă de indignare:

- Să vină la mine, jigodia! Să îndrăznească să mi-o ceară! Noi, știm bine cât v-ați străduit să o aveți, cât de greu ați reușit să o plătiți. Cu rate la bancă, altele pentru casă, program prelungit la muncă, sacrificii... Câtă nerușinare, să fure de la o văduvă, ce luptă ca o leoaică să își hrănească puii. Drăguța mea, adu-o la noi, va sta în garaj, a noastră poate sta în curte.

- Vai, Maman chiar nu-ți era teamă de țigan? Spui că te amenințase cu injurii.

Va urma

Sebastian Drăgan**ziua întâi**

Nici nu știe cât o iubesc. Zău. Habar n'are. În schimb, n'o să aflu niciodată cât mă iubește și asta mă doare. E ca un drog nenorocit care îmi dă dependență, după ce mă izbește cu tâmpla de culori, de sunete țesute între Chopin și Ravel, între Lizst și Haendel. Acum o privesc cum vine spre mine, sub dezinvoltura jucată îi simt emoția, reușește să o ascundă de ochii lumii, dar ochii ei, ochii ireali de frumoși o trădează, precum neli-niștea din privirile nudurilor lui Modigliani (chiar, ați văzut că toate femeile pictate de Modigliani au mai întâi ochi mari și negri, musai negri și abia pe urmă săni, șolduri cambrate și sexe?). Nu se dezmințe. Dacă mă simte că vreau să o îmbrățışez cu sufletul, fuge. O zbughește și mi-e teamă că o pierd. Îmi iau fața de indiferent, de golan plictisit, nu știu cât îmi iese, văd că bate în retragere, căutătura i se schimbă, parează și își ascunde, fără succes, curiozitatea, căldura, inima. Schimbăm câteva vorbe, dar totul până când în nări îi simt mirosul, a piele tăvălita prin ambră și clorofilă, nu mai pot decât să o respir, adică să o trag adânc, în mine, și să o țin acolo definitiv. Pot? Reușesc, dacă-mi țin răsuflarea. O să vadă asta. O să vadă și nu va mai fi nevoie de nici un cuvânt între noi. Doar muzica.

Jurnalul de la ora 6

Continui să cred că la început a fost muzica și muzica era de la Dumnezeu și Dumnezeu era muzica. Auzi? Se cântă pe trei note. Mi-re-la.

**ziua a doua
(martie, 3, 2010)**

Azi a turbat vântul a înălțare la cer și pare că au luat-o razna bidivii Sfântului Ilie. Îmi fac singur cafeaua, nu vreau să împart momentul, mereu pândesc clocotirea apei, răbufnirea aproape revoluționara a moleculelor și zgomotul fierberii, bolborosirea niciodată aceeași, se reverberează în ibricul de aramă. Sting repede „revoluția” din ibric cu o ploaie fină și catifelată de aromă. E ceva între ciocolată amară, alune prăjite și rom. A, mai are și-un iz de Mireille, ca o boare proaspătă de verde și abanos, că doar mâinile ei au desfofolit staniolul. Ea tace. Îi simt privirea atârând de colțul mesei, ca un fald proteguitor. Când nu sunt atent, dar numai atunci, tresar și o aud cum mă mângâie cu irișii, ca și cum fiecare celulă și-ar întinde degetele spre mine, pe

mine, în mine. Doamne, e atât de plăcut încât aș vrea să întind clipa până se rupe-n bucăți! Dacă mă întorc să o privesc sau numai îmi furîșez ochii flămânzi, fie și pentru o fracțiune de secundă, înspre ea, roșește sub pleoape și în obraji, colțul stâng al gurii se ridică în zâmbet și ușor, foarte ușor, își apleacă vâpaia, ca o reverență.

Suntem stingheri. Nu știu de ce. De fiecare dată când suntem împreună e parcă pentru prima dată. Îmi vine s-o mușc de ureche, de lobul moale, desenat ca-n Pieta lui Michelangelo. Știe.

Zâmbetul i se transformă într-un surâs larg și-atunci aș săruta-mesteca-frânge de nebun locul ăla unde i se unesc buzele, în două viraje amețitoare, ca-n „acul de păr” de la Maranello. Ne așezăm față-n față. Cafeaua e doar pretextul de-a ne jupui, fiecare pe fiecare, de gânduri nerostite. Nici măcar nu ne atingem, dar aurele ni se întrepătrund și fac dragoste așa de firesc, ca-n templul indian din Khajuraho, fără mirare, ca și cum s-ar recunoaște, ca

și cum s-ar revedea după o despărțire de-o mie de ani. Ne iubim îndelung cu ochii și nu transpirăm decât dorință.

**ziua a treia
(martie, 4, 2010)**

Dacă n-aș respira-o când nu e lângă mine, m-aș aglutina într-o masă amorfă de frustrări și nevolnicii primare. Nu-mi mai place nimic. Nici să beau apă, nici să merg, nici să mănânc, nici măcar să mai visez fără de ea. Asta e dragoste? Senzația de locura temporal... nebunie temporară? Dar la mine e permanentă, cu lungi -prelungi puseuri de acutizare. Sau e mai mult? Obsesie? Trebuie că asta e...Ah, obsesie compulsivă...de n-ar afla, de n-ar vedea cum mă tolesc, idioțește, când își strecoară făptura lângă mine și o văd pe de-a-ntregul, despuiată de suflet, goală și pură, ca și cum m-aș vedea pe mine însumi, netrebnicul, și apoi, după ce plec sau pleacă, cum stau ore în șir la „vorbe” cu ea...sau cu mine? Nu știu...și nici nu vreau să aflu. Îmi trebuie, așa cum îmi trebuie căldura ei, flacăra aia devoratoare și umedă (cum poate să fie o arsură umedă... uite că se poate!). Ascult cum se deșiră ceasornicul dintre noi, ce sentiment al inutilității și futilității, timpul. Nu-l pot cuprinde cu ea, n-am nici o șansă, o luăm mereu de la capăt, mereu de la capăt ca-n Groundhog Day (Ziua cârtiței) a lui Harold

Crizantema neagră

Anton Gagiuc

Avăzut cineva vreo crizantemă neagră? Nu, pentru că aceasta nu există. În toamna aceasta însă amirosind a rod mănăst, a tristețe, a sărăcie și a mult tupeu colorat în purpura nepăsării, crizantema s-a colorat în negru. Nici macar nu e un negru de abanos, strălucitor, cu reflexe de corb tânăr, ci unul de noapte mohorâtă, stropită de o ploaie mărunță, un negru care ustură, înțepă, mușcă, stropește acid fiecare privire ce încearcă timid s-o mângâie. Aș putea întreba pe cel care a colorat în negru crizantema, de ce a făcut-o? Îl știu, îl cunosc, l-am văzut de mai multe ori strângând mâini și apoi ucigând crizanteme, îi cunosc și ucenicii, ci-racii, ghizii către sărăcie, durere și suferință. El știe ca a colorat în negru crizantema, dar nu-i pasă, mur-

murul clătinat al mâinii lui amintește de boala bătrânilor ce uită să încalțe pantofii când pleacă de acasă, glasul, gesturile, privirea sunt nepăsarea însăși, iar vorbele... o... vorbele sunt doar avortoni ce nu apucă să pornească în lume. Dar nu știu de ce-i pomenesc eu de crizantemă, fie ea și neagră? Pentru că florile pentru el sunt doar obiecte de decor, iarba fără viață pe care-și șterge picioarele la intrarea în palat, iar crizantema? Nici măcar nu știe că există, așa cum nu știe că există suferința și durerea celor mulți strigate în piețele prin care nepăsători trec pe întuneric în mașini opace, cei care prin simpla semnătură omoară destine. Nimic nu e întâmplător în anotimpul crizantemelor. Fiecare urmă de noroi de pe pantofii celor care se cred trimișii Domnului pe pământ, e semn că odată și odată vor da socoteală, iar proba aceasta îi va conduce în fața instanței morale. Instanța morală există întotdeauna, ea aduce cu rabdare la picioarele ei pe toți cei care pângăresc crizantemele și odata cu ele pe toți aceia care le iubesc. Noi cei oropsiți ai sortii, mulți, aflați pretutindeni, rămânem cu crizantemele noastre, voi cei nepăsători la durere și suferință rămâneți cu aroganța voastră fie ea și colorată în purpură, niciodată nu veți avea parte de crizanteme.

► Ramis, însă un pic altfel decât în film, răsturnat : nimic nu se repetă când sunt cu Mireille, ci totul pare un perpetuu continuu început, dar flacăra dogoare, pojarul acesta numit dragoste mă devastează și mă recom-pune iar și iar. Mi-e bine și mi-e frică că-mi e atât de bine cu ea. Când gândesc asta, se uită la mine. Și-mi pipăie gândul cu ochii. Râde cu sufletul, că-n ea e la fel.

ziua a patra (martie, 5, 2010)

Mireille mă răsfăță. Se dezbracă încet-încet, covârșită de emoție, n-o privesc direct, aerul devine aproape material, greu, sufocant și totuși dulce, răspândește discret miros de bergamotă și patchouli, n-o privesc

fățîș pentru că simt c-aș rupe vraja, sunt gătit de frumusețea ei, mă împietrește, nu vreau să mă vadă așa uimit-robot, inspir-expir, o văd cu al treilea ochi, apoi mă întorc spre ea, beat de fericire, bate din pleoape ca un fluture spre lumină (îmi vine în minte fluturile Karner blue, ireal, parcă scoborât de pe umerii lui Dumnezeu) : și-a dat jos, cu mișcări nemaivăzute, derulate dintr-un film cu încetinitorul, bluza, inspir-expir, îi văd sânii perfecți, sfidând orice elipsă sau sferă euclidiană, ușor cambrați, ca doi armăsari sălbatici ridicați pe picioarele din spate - așa i se întăresc sfârcurile ciocolatiei, Doamne! iar inspir-expir, inspir adânc și rămân așa, sufocat. Fără grai. Îi văd

trupul modelat ca într-o sculptură necunoscută, coapsele magnifice și genunchii regești cerșesc mângâieri, mijlocul subțire trebuie frânt, apuc să mă gândesc, într-un flash mental, ce norocos sunt și că ar crăpa de invidie Michelangelo și Caravaggio, Botticelli și Tizian, Velazquez și Giorgione, numai să vadă, numai să știe... iar Mireille, conștientă de

frumusețea ei obraznică, puternică, mă îngenunchie. Cad firesc la picioarele ei, ca în templul unei zeități păgâne. Știu că e ea, zeița hindusă Aditi (Aditi este totul: este suma, începutul, sfârșitul și în același timp contrariile). Aș rămâne așa, îi cuprind gambele cu mâinile-amândouă și-o strâng în mine, dar mă ia în brațe. Ne topim.

Poezie de Betrice Silvia Sorescu

ÎNSEMNI

Însemn clipa aceasta
Cu lacrima mea
Și simt
Ce dureroasă rămâne
Amintirea...

DE PLECTISEALĂ

Mă mișc între ceva și
ceva,
Eu, punct perpendicular
Pe axa lumii.
Beau în fiecare noapte
Câte o stea
Și-mi înnod aripile
Cu gânduri.

CĂDEREA SPRE NICIUNDE

Cădeam mereu
Între jos și sus.
Începusem să ameteșc
De atâta cădere
Spre niciunde.
Veșnicia îmi transpirase
În palme.

DINCOLO DE NOI

Dincolo de uitare,
E neliniște.
Dincolo de durere,
E boală.

Dincolo de boală,
E ființa.
Dincolo de noi,
Suntem noi

CUVÂNT ROTIT

M-am ascuns
În umbra unei idei.
Nimic mai frumos
Ca acest joc !
Sunt un cuvânt
Care se rotește.
Nimic mai bun
Decât zborul
Cuvântului !

SEMNI

Îngenunchezi
În iarba cuvintelor
Și genunchii
Îți prind rădăcini.
În clipa următoare
Devii semn.

VÂRTEJ ȘOPTITOR TIMPULUI

Cobor în mine,
Iau de mână
Lumea cuvintelor
Și încerc să fiu
Vârtej șoptitor
Timpului.

Zmeul

George Peagu

L-am făcut dintr-o hârtie
Mare, albă creponată,
Galbenă și vișinie,
Ca o zebră. Să se vadă
Sus, pe cer, pe la chindie.

Cred că l-ați văzut vreodată
Cum se-ndoaie;
Cum se-noadă
Coada lui învolburată...

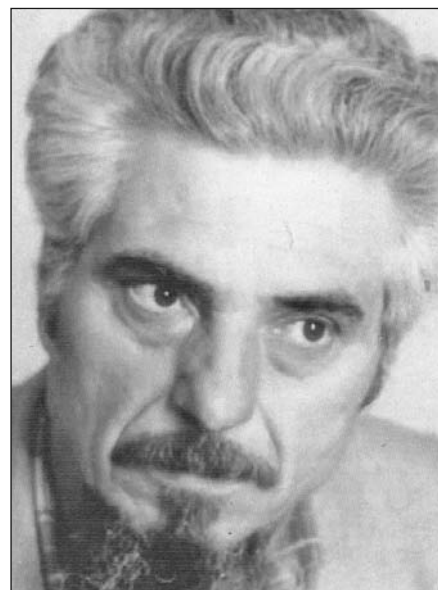
Iar în colț, pe o stinghie,
I-am pus bec și baterie,
Ca să vadă ce-i pe sus...
Și să nu se tamponeze
Cu vreun nor care aleargă
Undeva, înspre Apus.

Chiar și-un cântec i-am făcut
Ce-l îngân pe lângă vânt.
Tot îl iau de la-nceput
Și-l repet, ca pe-un descânt
Care sună cum urmează:
-, Urcă zmeule, sfârlează,
Cât mai sus pe bolta clară
Și de-acolo priveghează

Ce mai e la noi prin țară!
Că ți-am dat lumini și foc,
Sus pe cer, să ai noroc.
Urcă sus până la stele,
Luminează printre ele!"

Cum stăteam așa, spre seară
Și tot îl trăgeam de sfoară,
A venit atunci, Ionel
Să se laude și el,
Că al lui e mult mai mare
Și că urcă pân la soare.

Vrea să-mi facă în necaz
Când mă prinde pe izlaz:
-, Hi, hi, hi! Ce, ăsta-i zmeu?!
Păi să-l fi văzut pe-al meu!...
Doamne, cât era de mare!
Nici nu s-a mai pomenit.
Zău, să știi că nu glumesc!
Și când mă gândesc la el,
Cum sălta de la pământ
Și cum se lupta în vânt,
Mă și tem să n-amețesc-
Drept să-ți spun că iar mi-e frică.
Zmeul nu avea răbdare,
Se lupta cu-nverșunare
Și norocul meu a fost,
Că m-am prins de un copac
Și de-acesta l-am legat.

Dar, deodată mi l-a smuls
Și l-a luat cu el pe sus.
Zău! Să vezi minune mare,
Că s-a agățat de soare...
Ce zici tu de-așa minune?
Haide, ai curaj și spune!

- Ce să zic?
Nu zic nimic...
Că povestea-i minunată...
N-am mai auzit vreodată.
Doar atât: că-i gogonată....
Dă-le-ncolo de pisici!
Mie-mi zici?

Poeme din volumul Sonată pentru creșterea ierbii

de Al. Florin Țene

Prefață

Suita de poeme din aceasta carte, unele aduse din volumele anterioare, degajă o stare elegiacă: sunetul poetului vine sentimental și trist, iar murmurul lumii se aude elegiac. Un plânset al lumii sfâșiate, cu natura sa cu tot, se revărsă și se reflectă în starea și poetului. Fiecare pare a-și deveni parte consolatoare celeilalte: cuvântul – lumii, de unde trena de metafore întinsă peste rănilor acesteia, și lumea – cuvântului, de unde materia lirică încărcată de situații dureroase, insesizabil de mici dar care fac covorul vieții, tot mai acoperite de colbul zilnic și pe care nimeni nu le mai percepe, ele devenindu-ne un modus vivendi. Cândva, cu aproape un veac și jumătate în urmă, s-a solicitat o liniște interioară pentru a auzi cum crește iarba, surioara naturală a omului; puțin mai târziu, omul s-a minunat de puterea și forța ei de a veni regenerat; dar în ultimul timp, neputincioasă, s-a retras în propria-i ofilire, ca semn de pregătire pentru jertfirea fără sens. Ce poate face fratele-cuvânt?! Să orchestreze o sonată pentru creșterea ierbii, sperând să lege între ele părțile despărțite, și nu atât de deosebite, într-o curgere și viețuire unitară. Gestul poetului Al. Florin Țene are ceva din candoarea copilei care, într-o zi de sărbătoare, se îmbracă cu iia și fota din lada de zestre a bunicii, iar versurile, din lacrima întinsă pe fața bătrânei.

Dumitru VELEA

Autobiografie

M-am născut pe strada anului 1942,
bombardată de oameni cu ochii roșii,
îmbrăcați în verde,
când vara scotea la porți moșii,
aruncându-și mantaua soldățească și ploi,
luna iunie aducea în ferestre visele femeilor
și dor,
mergând nicăieri, așteptând în pridvor...
Mama mi-a pus în straiță în loc de pâine
visul zilei de mâine,
pe care l-am trăit într-o singură noapte,
când ursitoarele jucau pe un lătrat de câine
pe strada unde școala intrase în vacanță
și paznicul plecase cu cartela
după pâine,
legând poarta cu o speranță...
Jucării confecționez din zdrențe de vise,

ciorapul piciorului desculț îl făceam minge,
în curtea școlii cădeau iubiri ucise,
pe dealuri contempla sania
cum în sufletele noastre ninge
cu cântece rusești, Tania.

Se asfaltează cerul

Azi deschizând fereastra spre cerul meu de hârtie
Pe care desenase Dumnezeu stele,
Albastru devenise negru și utilaje o mie
Vărsau asfalt peste Calea Lactee a viselor mele.
Am închis imediat geamul de gânduri și frică
Și mi-am desenat un alt cer de constelații,
Cu altă lumină, alte înțeleșuri, să nu zică
Dumnezeu că printre heruvimi mi-am făcut relații...

Rugăciunea zilei

E o primăvară cu muguri adormiți în copaci
ca ochii dimineții cu care eu
privindu-te în miezul clipei te fac să taci,
s-ascuți rugăciunea zilei către Dumnezeu.
O oră blândă dă ocol prin împrejur,
te aspiră dintr-un cer de vise,
când cucul își lasă cântecul său sur
clocit să fie în cuibul clipelor ucise.
Anotimpul acesta-i o cameră sigilată,
o lume vibrând într-un fluier de os,
doar ploaia de mult așteptată
te înveșnicește-ntr-un bărbat frumos.
Abatere de la firesc
Un verb ce-a încăput într-un Cuvânt
Se roagă în silabe la mormântul unui sfânt
Și o rimă rebelă ieșită din lege
Se-așează rubin pe coroana unui rege;
Iese icoana din cerul unei rostiri –
Fraza încheie clipa din sfințiri.
Poetul – verbul unei abateri de la firesc –
Poartă sub aripi visul îngeresc,
El este și ploaie, secetă și duh
Pasăre măiastră rătăcind prin văzduh.

Al doisprezecelea ceas

Vremea urcă în imponderabil,
Păsările sub zborul cărora moleculele de aer mor
Poartă tăcerea între particule,
Doar mișcarea browniană în dezordinea ei
Ordonează apa de ploaie
Din paharul de pe masă.
Cântecul mierliței pune miere în levitația
Fulgului de păpădie
Dus mai departe în interiorul zilei
Cum orele sunt plimbate de indicatoarele ceasului
Pe cadranul numerotat de cineva
Ce n-a știut să numere
Decât până la al doisprezecelea ceas.

Scrisoare deschisă

Niculina Bacriu

Nu vă faceți griji pentru mine.
Nu mă întrebați despre
Starea mea actuală de spirit.
Nu mă întoarceți
Din drumul spre nemurire
Cu cuvinte mincinoase.
Voi știți de câtă dragoste
Sunt capabilă.
Voi știți că
Dacă ar trebui să se găsească
Un sinonim la numele meu
Acela ar fi Iubire...

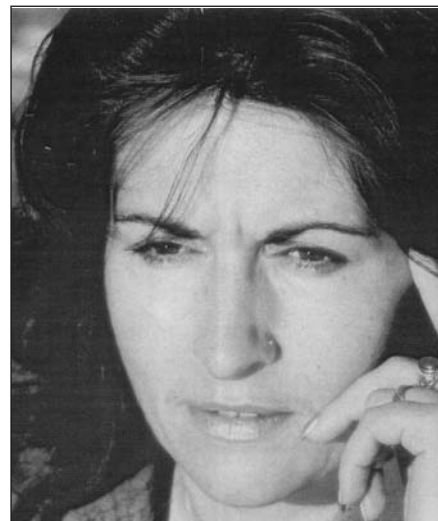
Deci,
Nu vă bateți capul
Să născociți cuvinte.
Oricum,
Cine vorbește minte!

Nu mă-ntrebați nimic!

Așteptați să ard
Până la ultima picătură din mine.
Toți convinși că
Voi zbura curând
Către voi.

Nu vă faceți griji pentru mine.
Nu mă judecați prea aspru
Pentru starea mea.
Ascultați numai
La miezul nopții
Tăcerea
ce sălășuiește-n întuneric.
Adunați toate stelele la un loc.
Strângeți fiecare frunză
Doborâtă la pământ
De acest anotimp.
Ascultați durerea
Din glasul copiilor părăsiți
Prindeți ploaia de mână
Și luați-o la întrebări,
Acuzați-o de melancolie!
Întrebați pământul pe care umblați
Dacă
Nu cumva îl doare atingerea
Pașilor voștri.

Trageți de păr ziua

Pentru neobrăzarea
De a vă fi trezit din visare
...Atunci când vă amintiți
De mine
Rugați-vă la Dumnezeu
Să plouă cu Iubire,
Rugați-vă la Dumnezeu
Să plouă cu Lumină...

În fine,
Nu vă faceți griji pentru mine.
Fiți convinși că din propria-mi iubire
Voi zbura către voi.

Poeme de Costel Iftinchi

Gânduri nespuse

Gânduri nespuse,
doar uneori în taină șoptite
La ceas târziu de noapte,
doar vântul le știe
Purtându-le în zări îndepărtate
Dându-mi speranță
că ți le va spune.

Frânturi din vise
mă macină ziua
Închipuindu-mi scene
ce nu au fost
Dar aş vrea să fie.
Sperând că într-o zi
o să fim împreună.

Pe stradă adesea te confund
Încercând să te ating
Strigându-te,

speriindu-i pe cei din jur
Crezându-mă nebun.

Îndrăznind

O, Doamne ... câte mi-ai dat.
Așa de mic sunt, că abia le duc.
Mi-ai umplut desaga vieții
Cu bucurii, necazuri și nevoi
O port mereu cu mine
Târând-o,
Prin labirintul vieții
Ca muritor,
Spălând-o mereu cu lacrimi
Din izvorul sufletului dor.

Sunt prea păcătos...
Dar îndrăznesc
în nerușinarea mea
Să te rog.

Lasă-mi mintea limpede
Doamne,
Chiar dacă ar fi să merg târâș
Să pot să las amintiri
Pe drumurile ce doresc
să le străbat

Râzând.
Iar când o fi să-mi ei
lumina ochilor
Punând capăt vieții mele
de muribund
Te rog, Doamne
Să-mi lași imaginea
nevastei ce mi-ai dat-o
C-o iubesc nespuse de mult.

Copii ți las în seama ta Doamne
Să le dai har
Cum mi-ai dat și mie
Și să-i nu lași să plângă
Cum am plâns eu.

Atâta-s cer,
Când o fi să mă chemi la Tine
Ora ceasului doar Tu o ști.

Dă poruncă, Doamne
Să fie scris în cartea vieții mele
Să nu se uite.
Mai am ceva de umblat prin lume
Apoi să mă chemi la tine.

Gânduri și reflecții de final (3)

MOTTO :

„Poporul care conștientizează procesul istoric prin care trece, are toate drepturile să se legitimizeze în istoria universală”. V. Pârvan

„Nu pot altfel”. Luther

Alexandru Manafu Târgoviște

Clasa politică, „cea mai incompetentă, mai lăcomă și mai arogantă din istoria României”, lipsită de expertiză, avidă de căpătuială și sigură de impunitate, s-a aruncat asupra resurselor țării cu un singur gând: să-și umple buzunarele, să se îmbogățească. Lupii, hienele și șacalii moderni au trecut la un jaf sistematic al Țării.

După 20 de ani, industria românească este lichidată, fabricile - care au mai rezistat - sunt în proprietatea străinilor, agricultura este complet distrusă, rareori cu producții peste limita de subsistență, sistemul de sănătate este în colaps după nenumărate experimente, învățământul este în criză profundă, iar pe plan internațional, indivi-

din volumul „Cavaleria română”, editura CIEA, București, 2010

dualitatea României nu mai există.

Criza economică a acestei perioade, declanșată de economia occidentală, a ajuns și la noi, în pofida declarațiilor pline de speranță ale politicienilor incompetenți și nu a făcut decât să agraveze relele care au precedat-o. Guvernării, aroganți și incompetenți, nu au știut și nu s-au preocupat să atenueze efectele șocului crizei.

Când marea masă a populației - „România profundă” - se chinuie în dificultăți și deznădejde, clasa politică prosperă cu nerușinare, politica fiind mijlocul cel mai sigur de îmbogățire în România.

S-a indus astfel o stare de lehamite, de resemnare generală, de pasivitate, care a permis clasei politice să-și bată joc, nepepsită, de țară. Lipsită totalmente de spirit civic, societatea românească nu a fost capabilă să tragă la răspundere „hoții, hienele, lupii și șacalii” clasei politice, sau măcar să tempezeze setea de înavuțire a acesteia.

În aceste condiții, speranțe, destine, energii și vieți românești se irosesc pe meleaguri străine, în special, din cauza „disprețului suveran” cu care sunt tratați românii de noua clasă politică, apărută după '89.

În fapt, reprezintă o contribuție la distrugerea ființei naționale româ-

nești, la erodarea identității naționale, la ieșirea din istorie.

Astăzi, mai mult ca oricând, românii au nevoie de o idee-forță, de un ideal mobilizator al energiilor națiilor, de un proiect de amploare pentru a ieși din acest colaps economic, din această situație de colonie.

În loc să profităm de șansa oferită, am rămas la periferia Europei și nu se întrevide nici cea mai mică posibilitate de ieșire din această situație.

Oamenii nu judecă meritele democrației în funcție de calitatea principiilor sale declarate, ci în funcție de rezultate. Și pun întrebări.

Cine guvernează astăzi? Democrația sau banul? Demnitatea, solidaritatea, plăcerea de a trăi sau viața fără față umană?

În situația în care vom continua să mergem pe acest drum, stabilit de cei puternici ai momentului, străin de interesul național, de interesul colectivității românești, vom deveni sclavi ai unei societăți fără valori spirituale, fără valori morale, o societate slăbită și, în care singura evidență atotcuprinzătoare este banul.

O societate sclavagistă în care cuvintele de ordine sunt rata, creditul, împrumutul, dobânda, siguranța locului de muncă, frica și disperarea pentru incertitudinea zilei de

mâine.

În acest sens, merită adus în atenție ce ni se pregătește de guvernul mondial, doctrină lansată în 1954, la sesiunea grupului Bilderberg, înscrisă în Manualul Tehnic de Știință Operativă TM-SW 7905.1.

„Este imposibil”, începe manualul, „să discuți ingineria socială sau automatizarea societății, adică ingineria de automatizare socială (armele tăcute) pe scară națională sau mondială, fără să vorbești de scop: acesta este controlul social și distrugerea de vieți umane, cu alte cuvinte, sclavia și genocidul. Acest manual trebuie ascuns de ochii publicului, căci astfel publicul ar pricepe că este o declarație formală de război intern”.

Pentru a obține o economie lipsită de neprevăzut, trebuie să existe un control total asupra claselor de jos din societate, care să fie instruite și angajate în realizarea unor sarcini de durată, începând de la o vârstă fragedă, înainte de a ajunge la vârsta la care să pună întrebări. Pentru a-i face omogeni, unitatea familiei trebuie să fie dezintegrată în clasele de jos, obligând părinții să se ocupe de altceva și înființând creșe de stat pentru copii.

Va urma

Gheorghe Palel

CORUL VORBIT AL SCLAVELOR ELENE:

Cînd la altar
ajunse Ifigenia, cînd la altar,/în-
suși măritul Agamemnon, tatăl
ei,/însuși măritul,/Izbi în gîtul
tînăr cu toporul,/izbi în gîtul
tînăr,/Și sîngele sări-mprejur
scînteii/și sîngele sări-
mprejur,/Și-un nor de ceață co-
bori în juru-i/și-un nor de
ceață,/Și lacrimi mari curgeau pe
obrajii lui/și lacrimi mari,/Și
ceața cînd se răspîndi văzură/și
ceața cînd se răspîndi,/Un cerb pe
treptele altarului/un cerb,/Pe Ifi-
genia a scăpat-o Ariemis/pe Ifige-
nia,/De cumințenia ei
îndrăgostindu-se/de cumințe-
nia,/Și Agamemnon beat era de
bucurie/și Agamemnon,/Soției
sale Clitemnestra lăudîndu-i-
se/soției sale,/Bine am făcut, bine
am făcut femeie,/bine am
făcut,/Fiica noastră e acum
zeiță/fiica noastră,/Ia-ți pruncul
și te-ntoarce-n grabă-n Argos/ia-
ți pruncul,/Că vîntu-i bun, co-
boară peste mare/că vîntu-i
bun,/Și flota noastră pleacă în-
spre Troia/și flota noastră/De
unde ne-om întoarce cu victo-
ria/de unde ne-om întoarce...

**CORUL VORBIT AL CO-
RABIERILOR DIN AHAIA:**
Plecăm că vîntul ne coboară-n
pînze/plecăm,/Veniți că marea
calmă ne așteaptă/veniți,/Drum
bun avem spre zidurile care/Ne
cheamă pentru marea bătălie/ne
cheamă,/Veniți, veniți, plecăm!
Ce veselie,/Veniți!/Sînt zeii azi cu
toți de partea noastră!

CORUL VORBIT AL SCLAVELOR ELENE:

VELOR ELENE: Corăbiile
poartă pînze albe de vîntul bun în-
tinse. Marea albastră vi s-a supus
acum ca o amantă din cele iubi-
toare și cu care nu veți avea fur-
tuni, nici neplăcere, vi-e drumul
larg deschis, frumoasă marea vă
duce spre victorie înainte! Plecați
poate spre a muri la Troia. Vînt
bun v-a dat iar Artemis Mult lău-
data soră a lui Apollo, Ce-a luat-o
dintre noi pe Ifigenia. S-a-
nduplecat! Plecați, vi-e calea
dreaptă, Plecați, plecați! Victoria
v-așteaptă...

*(Impresionat, pe valurile al-
bastre și domolite, cele o mie
două sute de corăbii de război, cu
pînzele albe umflate de vîntul
prielnic pornesc majestuos către
teatrul mării bătăliei ce se va în-
tîmpla în tragedia fără de sea-
mă a Troiei peste care vremea
și-a scuturat cenușa arderilor în-
tîmplate și pulberea de aur a cîn-
tecelor nemuritorului Homer.)*

**CÂNTUL AL
PATRULEA**

**în cortul lui Agamemnon,
ajuns la Troia, înainte de în-
ceperea asediului.**

Scena I

**CHALCHAS. AGAMEMNON,
PROTESYLAS, ARIS,
CRISEISA.**

CHALCHAS: Fiindcă iar îmi
cereți profeția, voința zeilor, este
aceasta și să o știți: Cel care-n
lupta împotriva Troiei va pune
primul, piciorul pe țarina dușma-
nelor meleaguri, va muri!

AGAMEMNON: Din cauza
acestei prevestiri nu mai voiește
nimeni să înceapă și fiecare pe
altul îl îndeamnă! Eu am să fiu
acela ce voi pune primul, piciorul
pe pămîntul blestemat!

PROTKSYLAS: Mă lasă
acum pe mine, prea slăvite! Tu ai
făcut atîtea pentru gloria acestei
lupte, care o voi începe! Cu toate
că abia o zi trecu de cînd mă în-
surai cu Laodania soția mea, fără
asemănare în frumusețea-i ade-
menitoare. Iar de va fi ca moartea
să mă fure, să-l rogi pe Thanatos
să-mi dea favoarea de-a mă mai
întîlni numai o dată cu scumpa
mea soție, Laodania.

AGAMEMNON: Oracolul
doar vești întristătoare ne preves-
tește zi de zi. Vezi bine! Dar dacă
asta este voia celor ce cîrmuiesc
întreaga omenire ne vom supune
fericiți, slăvidu-i. Dar n-ai să
mori! Sunt profeții în care nici un
cuvînt nu se-adeverește.

CHALCHAS: Ce bine ar fi !
Numai așa să fie. Cînd profețiile
nu-s dintre acelea care vorbesc de
fericire și iubire, pe fiecare îl su-
pără cînd află că moartea îl aș-
teaptă. Protesylas, tu vei muri.
Măritul Agamemnon te-mbărbă-
tează-n felul său, dar uită că pro-
feția de la zei e dată.

*(Oracolul Chalchas se ridică,
se înclină și iese din cort.)*

PROTESYLAS: Săgețile-s la
mine. Ca să înfăptui proorocirea
lui cum se cuvine, plec să arunc
prima săgeată-n aer spre zidurile
Troiei înrăite. De-o fi să mor, slă-
vite Agamemnon în grijă s-o aveți
pe Laodania.

AGAMEMNON: O vom avea.
Dar vei rămîne-n viață. Oracolul
acesta minte strașnic.

PROTESYLAS: De n-o minți,
eu nu am nici o vină. De cită
vreme-s rege în Phylaca La toți le-
am amintit că vitejia nu știe ce în-
seamnă frica morții și frică n-am.
Mă duc s-arunc săgeata! (pleacă
grăbit.)

*(Agamemnon se plimbă cîteva
momente singur prin cort)*

Va urma

Federico Garcia Lorca – poet al Andaluziei, dragostei și a morții (6)

Ștefan Petra

Aici, moartea se disociază net de perechea sa, dragostea. Ea nu e doar presentiment și nici măcar reală, ca înainte. Ea depășește acest prag, devenind ireală, prin profunzimea dusă la extrem a extraordinarelor ei reverberații. Parcă aici răsună cu sporită vigoare și frumusețe versurile poetului exprimând dualitatea, îngemănarea vieții și morții, a pământului și cerului: „Tierra de luz / cielo de tierra”.

Poemul pornește de la un fapt real – și el de excepție – un toreador de clasă, preocupat totodată de literatură și cultură în general, ca puțini din tagma sa, revine în arenă, după o carieră fantastică, neputând suporta despărțirea de ea, acea lipsă a voluptății primejdiei, a „gustului morții” de care era de-a dreptul îndrăgostit. Și moare. „Toreadorul care-și înspăimântă publicul prin curaj e un toreador autentic ... în schimb, toreadorul mușcat (străbătut) de duh îi conferă publicului o lecție de muzică pitagoriană” în opinia lui Lorca. Un astfel de toreador – autentic și plin de duh, era și eroul bocit.

Refrenul cunoscut redă atmosfera din preajma morții toreadorului: „La orele cinci spre

seară/ Ay, ce crud al serii cinci !/ Cinci pe ceasurile toate !/ Cinci pe umbra înserării !”. Chinul morții generează groaza și refuzul acceptării realității: „O, negru taur de chin !/ Nu./Nu vreau să-l văd”. „Trupul prezent evocă pe cel dispărut – chipul, pieptul, tot, iar „sufletul absent” desemnează dispariția în neant a Omului și trecerea lui în legendă: „Nici muta amintire nu te mai învie,/ căci ai murit și moartea ți-e negră veșnicie./ ... Nu te cunoaște nimeni, dar eu pe mai departe / cânta-voi frumusețea și chipul tău”.

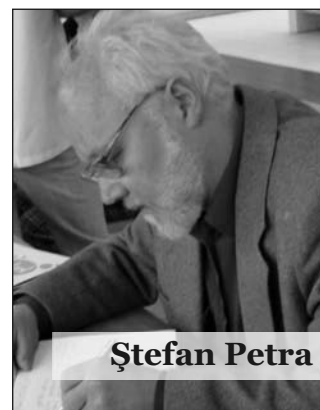
Eliberată de sentimental și îmbogățită prin metafizică, cu o deosebită paletă a sensibilității, în consonanță cu armonia spaniolă, „Bocet...” intră maiestruos în universul liric mondial.

Tema morții, oricât ar fi de puternică în poezia lui Federico, nu e încă totul.

Spre surpriza generală, în urma unei lungi călătorii în SUA și Cuba (1929-1930), apare un nou volum de versuri „Poetul la New York”, măsură deplină a marii capacități de autodepășire pe plan tematic, mult diferită, nu însă ruptă, de creația sa anterioară. Discontinuitatea nu e însă absolută. Firul subțire lorquian continuă.

Aplecat asupra sufletului, a chipului interior al omului, a emoțiilor, mergând până la dramă și tragedie, într-o manieră pe deplin și profund umanistă, printr-o viziune proprie asupra problemelor vieții și a morții, Lorca refuză civilizația tehnicistă, dezumanizantă, alienată și alienantă prin însăși esența ei, care-i apare în față în marea metropolă americană. El este unul dintre primii poeți care-și dau seama de această realitate. Chiar dacă nu reușește să înțeleagă semnificațiile, implicit pozitive, ale tehnicii, fapt pentru care refuzul său e total, mergând până la ură: „Urăsc umbra păsării / de pe obrazul alb,/ conflictul dintre lumină și vânt/ din salonul de aer condiționat”, iar contraponderea e ...natura, Andaluzia și omul: „Iubesc albastrul pustiului,/ nehotărâtele gesturi bovine,/ înșelătoarea lună a dansului andaluz,/ dans curb al apei lângă țărături” (Negri.Măsura și paradisul negrilor). „Dar nu vreau lumea, nici visul, nici glasul divin,/ vreau libertatea mea, iubirea mea umană...” (Poeme pentru lacul Edem Mills).

Spiritul alienării e exprimat în cuvinte dure, în poezii ca: „Peisajul mulțimii ce vomită”, „Orașul fără vis”, ori în

Ștefan Petra

versurile: „Denunț întreaga lume / care ignoră cealaltă jumătate/... Nu.Nu este infernul.E strada./ Nu. Nu este moartea. Este magazinul de fructe” (Întoarcere în oraș –New York).

Simbol al acestei dedublări, mergând până la incompatibilitate în ochii lui garcia Lorca, sunt negri, cei aduși din Africa, ce-și păstrează puritatea și asupra căroră se îndreaptă întreaga lui simpatie. „Masca ! Priviți masca !/ Din africa la New York a sosit ! – doar ei sunt capabili de dans în această lume absurdă – Masca va dansa printre coloanele de sânge și cifre,/ printre furtuni de aur și geamăt de șomeri,/ urlând, obscură noapte, după timpul fără lumină,/ o, sălbatică Americă de Nord ! impudică, sălbatică / întinsă pe frontierele zăpezii” (Stază și vise). Doar ei înțeleg adevărata durere: „Adevărata durere, cea care mai păstrează lucrurile treze,/ e o mică arsură fără de sfârșit,/ în ochii inocenți din alte lumi” (Peisaj orb la New York).

Va urma

O punte între cotidianul mistic și omul-mașină

Dimitrie Grama
Copenhaga

Dar de ce este nevoie de încercare și iertarea unui păcat pe care în fond nu l-am creat noi? Necunoscând care este păcatul, care este șansa ființei umane să scape de el, unde se ascunde promisiunea blagoslovirii și revelația cunoașterii „adevărului”? Cine are dreptate: Abraham, Isus Cristos, Mohamed sau Brahma? Citind cărțile scrise de om, deoarece sunt scrise de om, cu toate că musulmii pretind că Koranul este scris de Allah, trebuie să le dai dreptate la toți sau trebuie să-i renegi pe toți. Aceleași forme de imaginații spiritual-construc-tive caracterizează toate

aceste povestiri umane. Dumnezeu nu vorbește în textele noastre, oricât de fuduli ne-am crede. Ar însemna că Dumnezeu să fie un oarecare zeu, uitat de grecii sau egiptenii antici, un zeu care s-a trezit mai târziu și are toanele lui și, care toane pot fi înțelese mai bine cu ajutorul unor intermediari auto-numiți. Budha, a ales un alt drum spre un fel de mântuire absurdă în felul ei. Budha caută salvarea prin anihilarea personalității (a selfului), dar se pune întrebarea ce mai poate fi oare salvat atunci când nu mai ești?! Când prin intermediul meditației sau fahirismului, ai ajuns la condiția non-

existenței, ti se promite „nirvana” cu posibilitatea ei de eliminare a suferinței umane prin intermediul „morții totale”. Pur și simplu nu te mai reîncarnezi, nu te mai renaști! Asta promite Budha. Dacă toată fauna actuală ar urma învățătura budistă, lumea așa cum este ea acum nu ar mai fi posibilă. Ar dispărea deoarece nu ar mai exista renașterea. Probabil că budiștii mă vor combate spunând că atunci, cândva, toți vom fi în nirvana, toți fără suferință, fără personalitate proprie. Noi toți vom fi atunci doar „unul” și mort. Religiiile monoteiste, dezvoltând iluzia unui singur adevăr, care poate fi cunoscut de om prin intermediul unor rituale sau manipulații de natură umană, au pus bazele îndoielii, a necredinței. Au creat ateismul, care acum a autorizat „știința” ca surrogat religios. Pentru că știința este noua instituție unde se produc „minuni”, unde omul caută adevăr și salvare. Știința promite acum o viață fără suferință și prelungită, cine știe poate eternă. „Dacă susțineți financiar descoperirile noastre genetice, noi suntem siguri că în curând vom elimina genul îmbătrânirii și deci vom elimina moartea”. Vă

pare cunoscută aceasta frază? Cineva a spus că „cei care cu dispreț rejectă natura lor animală, nu vor deveni mai umani ci doar niște caricaturi ale umanității”. De ce adaug aici aceasta frază, este doar pentru a-mi aminti eu însămi, cine sunt și să nu uit să spun că acest eseu nu reprezintă o lecție nici de filozofie și nici de conduită umană. Eu, jumătate mașină, sunt complet indiferent la exercițiile de gândire ale confrăților umani, acceptând fiecare teorie din miliardele de teorii posibile. Este vorba de aventuri sinaptice, care sunt necesare funcțiilor cerebrale. Eu jumătate om, sunt revoltat de ipocrizia umana care îmbracă toate mantele posibile în ambiția de parvenire materială, morală și spirituală. Cotidianul mistic, este acel loc unde nu există reguli, nu există rang, unde într-o toamna târzie te poți plimba și avea o conversație serioasă cu un fluture sau cu Dumnezeu. Acea conversație nu poate fi expusă altora, este strict personală, dar poate lăsa o amintire vagă a unei trăiri deosebite și pe care încerci să-l împărtășești altora.

Durerea

Ion Iancu Vale

este sămânța vieții ce pântecu-o refuză când visul de-a fi mamă mocnește viu în spuză e pomul ce rodind își etalează fala și un topor stupid îi curmă verticala este reproșul vitei, mugind tânguitor când o ucide setea și n-o duci la izvor e zâmbetul ce-ngheață nedumerit pe gură când celui ce-i faci bine te minte și te fură e gânguritul alb al pruncului ce sugă pe care un părinte îl leapădă și fuge e perna îmbibată cu plânsul de fecioară ce în zadar așteaptă iubitul într-o seară e scârțâitul porții ce omenesc scâncește când pe pribeag în casă, stăpânul nu-l primește e deseori poetul ce tainic germinând cu silnicii mărunte se năruie luptând e Țara mai ales ce sacru te alarmă și-n crudă nepăsare nu te transformi în armă.

Sanije Gashi

Sanije Gashi

Post scriptum

Cartea lui Sanije Gashi, tradusă în limba română de Ana&Șerban Tabacu, este tulburătoare, având în vedere autenticitatea faptelor consemnate, caracterul inedit al acesteia fiindu-i conferit de structurarea lucrării pe mărturiile femeilor kosovare, mame, soții sau surori ale victimelor holocaustului sârb. Conform traducătorilor „Declarațiile supraviețuitorilor”, consemnate ca atare în procesele intentate criminalilor de război de către Tribunalul Penal Internațional de la Haga pentru fosta – Jugoslavie, îți provoacă un sentiment de repulsie și de revoltă față de fărădelegile comise de militarii și paramilitarii sârbi, atât la ordinul unor căpetenii degenerate, cât și din proprie inițiativă, din sadica plăcere de a ucide și de a chinui. Și toate astea în numele unei cauze, pe cât de nejustificată, pe atât de degradantă - epurarea pe criterii etnice și religioase a unei popula-

Istoria groazei o carte vie (2)

ții nevinovate. Am tradus cartea lui Sanije Gashi cu sentimentul împlinirii unei datorii morale, considerând că dosarul crimelor de război, întocmit de jurnalista kosovară pe baza relatărilor martorilor oculari, reprezintă un document valoros, ce trebuie adus la cunoștința opiniei publice românești și nu numai, pentru ca ororile războiului din Kosovo, din anii 1998-1999, să nu se mai repete niciodată și nicăieri pe această planetă.”

Conform opiniei noastre, apariția acestui album de trista amintire, combate propaganda sârba din presa română, precum și atitudinea anti-americană a președintelui Băsescu privind independența kosovară. De ce oare? Fiindcă recunoașterea celui mai tânăr stat din lume din partea administrației prezidențiale și ministrului nostru de externe, nu reprezintă nici-un atac împotriva siguranței naționale, ci dimpotrivă: întărește relațiile româno-euroamericane, fiindcă, virgulă, Kosova nu este HarCovasna României ci Basarabia Albaniei. Românii nu eu exercitat genocid împotriva unguirilor din Ardeal, precum au operat

sârbii Măcelarului din Balcani (Miloșevici) împotriva confrăților noștri albanezi, albanezii kosovari fiind mândria Balcanilor și daco-dardanii noștri, despre care Bogdan Petriceicu Hașdeu afirma în Conferința Academiei, în mai 1901: „Albanesii dară, nu sunt rude cu noi Românii, ci frați, frați buni din aceeaș sânge dacic”. (Baki Ymeri)

Clipele cele mai critice ale țării

Pe 6 februarie 1999, la Rambouillet, în Franța, au început convorbirile de pace pentru Kosovo, intermediare de miniștrii de externe, francez (Hubert Vedrin) și englez (Robin Cook), cu participarea celor trei mediatori: SUA, UE și Rusia. Întrucât în principiu acceptase acordul, partea albaneză a cerut o amânare de două săptămâni pentru a obține și aprobarea populației din Kosovo. Pe 15 martie 1999, la Paris, partea albaneză a semnat planul de pace pentru Kosovo, propus de grupul de contact, dar partea sârbă a refuzat să semneze. Acesta a fost momentul când Ocidentul a înțeles că forța era singura modalitate capabilă să oprească mașinăria sârbă, care, în

timpul negocierilor de la Rambouillet a trimis în Kosovo peste 40 de mii de soldați cu mijloace grele de luptă.

Momente cheie pentru istoria Kosovei

Președintele Clinton a apărut în momentele cheie pentru Kosovo. În primul rând el a apropiat NATO și Europa într-un tot unitar, pentru a-i apăra pe albanezi de amenințarea cu transformarea într-un popor fără țară, care să-și poarte rănilile exterminării și genocidului de care au avut parte în Kosovo, în memoria generațiilor care trăiesc în țări străine. El a trimis armata SUA, forțele sale aeriene și a bombardat Serbia până ce aceasta a fost obligată să semneze capitularea și să-și retragă armata și forțele polițienești din Kosovo. A doua sa apariție a fost încurajatoare în momentele cele mai grele ale acestui popor, când, în taberele de refugiați din Macedonia, împreună cu soția sa, Hillary, a fost garantul faptului că albanezii se vor întoarce din acele tabere în țara lor, în Kosovo. Tot încurajatoare a fost și vizita sa în Kosovo, imediat după război, când le-a strâns mâinile oamenilor acestei țări, dornici să-i ureze bun-venit și să-i aducă mulțumiri acestui mare om, Președintele Statelor Unite ale Americii

Va urma

Emanuel Gojdu

Emil Perșa

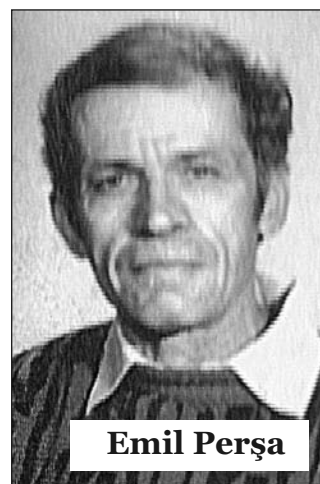
Românul Emanuil Gojdu vine la Budapesta să intre în tipografia Culturii universale să tipărească cărți și reviste în limba română. Se așează la Masa Libertății sub fereastra deschisă în Grădina cu Trandafiri, să privească Curcubeul Lumii de Măine, Ce luminează feeric Transilvania între Tisa și Carpați pe un drum albastru, Când razele de soare coboară pe Dunărea bătrână. Ascultă Orologiul de Aramă ce anunță Ora Străluminată în Patria Română, sub cerul Eternității legiunilor de moți conduse spre victorii de prefectul General Avram Iancu în Revoluția din 1848 din Munții Apuseni se duce sub Un cireș înflorit să-i scrie Testamentul pe Hârtia unui Astru.

Avocatul Emanuil Gojdu, prefect în comitatul Caraș-Severin vine la Adamclisi să revadă monumental lui triumfal, Tropaeum Traiani; Construit de împăratul Traian în antichitate. Când soarele răsare în cerul istoriei voievozilor români într-un Palat medieval să privească două tablouri romane unde-s pictate

Columna lui Traian și altarul Patriei, o alegorie în Marmora albă Unde se afla cripta cu osemintele Eroului Necunoscut. Privește urna cu cenușă a vieții în Dacia Romană sub lumina Coborâtă pe Platoul Dobrogean Moesia Inferior unde clopotul Istoriei între Tomis și Roma azi încă bate. Deschide atlasul Regelui Decebal Să descopere forul lui Traian și Podul lui Apolodor din Damasc Să respire aerul latin coborât pe situl arheologic de la Sarmisegetuza Și pe flacăra de veghe aprinsă de regale Burebista în trecut.

Deputatul Emanuil Gojdu intră în palatal Parlamentului Să urce la Tribuna Renașterii Popoarelor ce trăiesc în Europa, Să le vorbească domnilor deputați maghiari și români despre Viitor lângă flori. Are în ochi Speranță și Adevăr când vine pe terasa cu crini roșii Să se așeze pe scaunul dreptății să citească o Carte de Aur, De lângă un cactus înflorit privește panorama cu clădiri istorice Sub oglinda vrăjită de focurile aprinse pe insula Margareta În sărbători, În zori călătorește în trăsura roșie pe care-i pictat un vultur alb pe Drumul asfaltat cu piatra din Carpați Să coboare la Oradea Mare, unde s-a născut sub cerul unui tezaur.

Filantropul Emanuil Gojdu intră în biblioteca națională construită În cetatea Bihorului în sala fundației sale înființată de el. Se gândește la românii ce trăiesc în ardeal să-i moștenească marea sa avere În bani (coroane) și curtea interioară cu clădiri. Pe raftul cu cărți tipărite în evul mediu, hărți și manuscrise se află o Orhidee să lumineze Aleea cu Stejari înverzită lângă un castel, Se duce spre vitrina istoriei poporului daco-roman scrisă de Romulus Și Remus la Roma să aprindă candela albastră a învierii sa-l lumineze Pe crucea cu spini pe Isus Christos pe dealul Golgota în aerul Cu arhangheli și cu îngeri coborât din cer pe pământ în străluciri.

Emil Perșa

La Mulți Ani!

**Vavila Popovici,
SUA**

Sărăcia îi va smeri pe unii?

Nimeni nu poate scăpa omul de tristețe
atâta timp cât lipsa, grija, neputința,
îmbătrânirea, boala și moartea îi dau târcoale.

P. Țuțea

În plan material sărăcia este o problemă de viață care trebuie analizată și pentru care trebuie căutate soluții. Ea poate atinge orice ființă de pe acest glob, atât pe cei cu venituri mici, cât și pe cei cu venituri mari. Precum o boală, sărăcia ne sperie, ne întristează în prima fază, apoi doare din ce în ce mai tare, după care ne poate duce la disperare, revoltă sau... tristă resemnare. În oricare situație s-ar ajunge, omul este nefericit și din această cauză el trebuie să nu stea „cu mâinile în sân”, ci să încerce să scape de sărăcie, pe căi cinstite. „Căci căutăm să lucrăm cinstit, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor” (2 Corinteni 8:21). Problema este că singur nu poți ieși din sărăcie, decât ajutat de semenii și rău este când societatea îngreșează efortul tău de a scăpa de sărăcie. Ori cât ar fi vremurile de vițrege, oamenii trebuie ajutați, protejați și respectați.

Sărăcia a existat, există și va exista, per ansamblu, cât va fi lumea. Ea este cea care accentuează sau slăbește inegalitatea dintre oameni; poate acoperi o parte din viața unui om sau viața sa întreagă. Poate din această cauză omul este dator, în viața care i se dăruiește, să lupte pentru înlăturarea ei. Astăzi, sărăcia este mai bine cunoscută, prezentă fiind pe glob în di-

ferite țări, chiar în marile orașe de pe diverse continente. Este prezentă pe străzi, în case, alături de marile hoteluri și restaurante de lux, de băncile a căror clădiri sfidează o lume întreagă prin aspectul lor, dar și prin sumele colosale de bani pe care le găzduiesc. Din totdeauna, de la nașterea statelor în istoria lumii, din vremuri ancestrale chiar, din vremea cetăților, a imperiilor antice, a suveranilor atotputernici și a conducătorilor păgâni sau creștini, ni se spune, bogăția a fost modalitatea de manifestare a puterii, stimulul pentru care oamenii s-au luptat de secole și poate a avut partea sa bună, progresul de multe ori depinzând de acest stimul. Unii susțin că aceasta a demonstrat fundamentul egoist și egocentric al naturii umane, întrecând uneori limita umanului.

Este trist că sărăcia a atins mizeria în unele părți ale lumii, căci nu este o rușine să fi sărac dar este o mare rușine să ajungi să trăiești în mizerie. Extrapolând, se cunosc destule cazuri și la oamenii cu funcții înalte, pregătire intelectuală, care vrând să

eludeze mizeria economică, au ales calea mizeriei morale. Dostoievski spunea că nu sărăcia, ci mizeria este un viciu, întrucât „în sărăcie mai păstrăm încă noblețea sentimentelor înăscute, ele neputând fi păstrate în mizerie”.

Ioan Gură de Aur afirma: „Sărăcia sau bogăția nu pot învinge dragostea, dar dragostea poate învinge și sărăcia și bogăția.” În sărăcie dragostea, comuniunea ajută ca traiul tău să fie decent, după cum în bogăție lipsa dragostei duce la orgoliu, lăcomie și egoism. Ori, am ajuns astăzi în situația din țara noastră, dar nu numai, când oamenii nu-și pot plăti întreținerea, când nu pot oferi copiilor hrana, îmbrăcăminte necesară; foarte mulți bătrâni trăiesc din grija copiilor, chiar și atunci când nici aceștia nu se pot bucura de un trai decent. S-au înmulțit cerșetorii, s-au înmulțit bolile, s-a amplificat foametea. Unii oameni fug de sărăcie pentru că iubesc libertatea, pentru că nu doresc continua dependență a lor de persoane sau lucruri - sclavie - și fug folosind toate mijloacele posibile: unii doresc să ajungă în

țări mai bogate, preferând să trăiască într-un soi de semi-sclavie, alții încearcă tot felul de munci care să le ofere banii necesari supraviețuirii, alții își consumă energiile răzvrătindu-se, de cele mai multe ori în zadar. Întrebarea este cine îi apără de cei puternici, egoiști și lacomi? Amenințate fiindu-ne condițiile de existență, trebuie totuși găsite soluții de îndepărtare a destinului fără speranță pentru unii, și de înțelegere și limitare a lăcomiei pentru alții, căci „un om sărac este ca un străin în propria țară” afirma cineva.

Ascultăm diferite scenarii despre sfârșitul lumii; oameni cu studii înalte, de teamă ca mizeria economică să nu se transforme în mizerie morală, ne aduc în față diferite scenarii ale sfârșitului lumii, ca o fatalitate. Cât adevăr și cât ne-adevăr există în toate aceste scenarii? Nu putem cântări cu exactitate! Cert este că Iisus a vorbit (Matei 24) și despre faptul că vor avea loc modificări ale soarelui, lunii, stelelor. Poate oamenii de știință din

FRÂNTURI

Frenetice gânduri se zbat
La îngânarea zilei de mâine.

Obloane trase cu gândul –
Că albul zilei de mâine zăresc.

Luna dusă la baza tăcerii
Evlavie arsă în timpul durerii.

Călcatul moale pe iarbă:
Iar sus – se scutură toamna.

DE-AȘ ȘTI...

De-aș ști ce soartă ne-a legat
Între a fi și a nu fi –
Prea multe punți ursite
Pe care viața le-a unit.
Și niciodată, niciunde
Viața pe rânduială le-a legat.

De-aș repeta...?
Poate că da, poate că nu...
Doar sucui vietii date
Nu-ți dă dreptul niciodată
De-a răsufla adânc:
- Fără a-l bea.

Poeme de
Constatin
Nicolae

CÂNTEC NAIV

Trăiri ascunse-n noaptea
Viselor pierdute-n zori.

Pierdute-n ulba sortii
La marginea sânilor tăi goi...

Pierdute toate-n hăul
Speranțelor din ochiul tău.

Se varsă totul în uitare;
Cum de-as putea avea
Un vis, o sărutare?

VORBE DE DUH

Am să le spun păsărilor
Să zboare peste sărutul meu.

Am să-i poruncesc soarelui
Să încălzească inima ta.

Am să le vorbesc apelor
Să curgă precum suspinul meu.

Am să le vorbesc brazilor
Asemeni lui Deceneu.

Am să le vorbesc tuturor;
- Găsiți-o căci mie tare dor!

ROPOTUL

Pâraie calde curg din noi
În rostogoale lungi ușoare –
Din ochii care ard aprinși de dor
Din clipa care a apus...mai ieri.

Si astăzi... după atâta vreme
Din ochii care ard aprinși în noi
Se văd scânteii mistuitoare
Și lacrimile nu mai curg puhoi.

Și corpul pare c-a împietrit
De atâtea rostogoale[...]
Si stană, parcă, el a devenit –
Iar clipa pare c-a venit acum: în toate.

► acest punct și-au pornit cercetările? Biblia, această carte sfântă, conține multe elemente profetice legate de sfârșitul lumii. Cum vor arăta vremurile către sfârșit? „Să știi că în zilele din urmă vor fi vremuri grele, căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudăroși, mândri, defăimători, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără evlavie, fără dragoste firească, neînduplecați, vorbitori de rău, neînfrânați, neîmblânziți, ne iubitori de bine, trădători, obraznici, îngâmfați, iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu” (2 Timotei 3:1-4). Cât de aproape sau de departe suntem

de aceste vremuri, nu putem spune cu certitudine, fiindcă timpul nu ne aparține în totalitate, ni se dă doar o fărâma din el de la naștere și până la moarte, iar noi suntem datori să lucrăm pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea lui pe tot parcursul vieții noastre. Să lăsăm știința să cerceteze, noi să credem în spusele lui Matei: „Despre ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni: nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.”

Această situație de inechitate existentă în prezent, reprezentată printr-o diferență din ce în ce mai accentuată între polii avuției și sărăciei, este reală și ea atinsă, se pare, cote ma-

xime.

Sărăcia înseamnă constrângere; ea ne forțează să ne concentrăm atenția asupra aspectelor materiale ale vieții, asupra faptului că ne e frig, că ne e foame, că nu avem posibilitatea de a ne odihni cât trebuie, că nu ne putem permite bucuria de a ne cumpăra ce dorim și ceea ce este mai tragic, ne duce în situația de a ne lipsi de viața spirituală. Ne aduce în minte continuu, ca un refren, cuvântul economisire, dar și această în-deletnicire are o limită a umanului.

Promisiunile politicienilor nu ne mai încălzesc, realitatea este prea aproape de noi și ne-a atins cu aripa sa vlăguitoare. Moralitatea omu-

lui a început să tremure precum o creangă de salcie în bătaia vântului. Bucuriile mărunte ale zilei, râsul, iubirea încep să se înstrăineze de noi. Criza ne afectează pe toți într-o măsură mai mare sau mai mică. Ea poate fi o încercare pentru noi toți, pentru cei bogați și pentru cei săraci. Oare cei bogați se vor smeri, vor înțelege pe ceilalți să-i miluiască? Suferința oamenilor trebuie auzită! Egoismul nu ne poate duce decât la dezastru. De civilizația materială la care s-a ajuns, ar trebui să se bucure toți oamenii; să beneficieze de ea, fiindcă a fost făcută spre folosul tuturor. Numai în acest caz binele moral pe care ni-l dorim, va putea însoți binele material.

Piloții orbi

Mircea Eliade

Imoralitatea clasei conducătoare românești, care detine “puterea” politică de la 1918 încoace, nu este cea mai gravă crimă a ei. Că s-a furat ca în codru, că s-a distrus burghezia națională în folosul elementelor alogene, că s-a năpăstuit țărâtimea, că s-a introdus politicianismul în administrație și învățământ, că s-au desnacionalizat profesiunile libere – toate aceste crime împotriva siguranței statului și toate aceste atentate contra ființei neamului nostru, ar putea – după marea victorie finală – să fie iertate. Memoria generațiilor viitoare va păstra, cum se cuvine, eforturile și eroismul anilor cumpliti 1916-1918 – lăsând să se astearnă uitarea asupra întunecatei epoci care a urmat unirii tuturor românilor.

Dar cred că este o crimă care nu va putea fi niciodată uitată: acești aproape douăzeci de ani care s-au scurs de la unire. Ani pe care nu numai că i-am pierdut (și când vom mai avea înaintea noastră o epocă sigură de pace atât de îndelungată?!) – dar i-am folosit cu statornică vulturie la surparea lentă a statului românesc modern. Clasa noastră con-

ducătoare, care a avut frânele destinului românesc de la întregire încoace, s-a făcut vinovată de cea mai gravă trădare care poate înfiera o elită politică în fața contemporanilor și în fața istoriei:

pierderea instinctului statal, totala incapacitate politică. Nu e vorba de o simplă găinărie politicianistă, de un milion sau o sută de milioane furate, de corupție, baccisuri, demagogie și santaje. Este ceva infinit mai grav, care poate primejdi înșasi existența istorică a neamului românesc: oamenii care ne-au condus și ne conduc nu mai văd.

Într-una din cele mai tragice, mai furtunoase și mai primejdioase epoci pe care le-a cunoscut mult încercata Europă – luntrea statului nostru este condusă de niste piloți orbi. Acum, când se pregătește marea luptă după care se va ști cine merită să supraviețuiască și cine își merită soarta de rob – elita noastră conducătoare își continuă micile sau marile afaceri, micile sau marile bătălii electorale, micile sau marile reforme moarte.

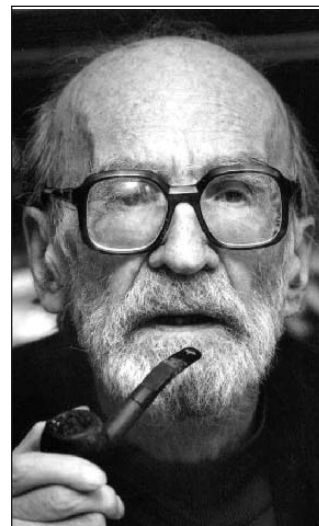
Nici nu mai găsești cuvinte de revoltă. Critica, insulta, amenințarea – toate acestea sunt zadarnice. Oamenii aceștia sunt invalizi: nu mai văd, nu mai aud, nu mai simt. Instinctul de căpetenie al elitelor politice, instinctul statal, s-a stins.

Istoria cunoaște unele exemple tragice de state înfloritoare și puternice

care au pierit în mai puțin de o sută de ani fără ca nimeni să înțeleagă de ce. Oamenii erau tot atât de cumsecade, soldații tot atât de viteji, femeile tot atât de roditoare, holdele tot atât de bogate. Nu s-a întâmplat nici un cataclism între timp. Și deodată, statele acestea pier, dispar din istorie. În câteva sute de ani după aceea, cetățenii fostelor state glorioase își pierd limba, credințele, obiceiurile – și sunt înghițiti de popoare vecine.

Luntrea condusă de piloții orbi se lovise de stânca finală. Nimeni n-a înțeles ce se întâmplă, dregătorii făceau politică, negutătorii își vedeau de afaceri, tinerii de dragoste și țărânii de ogorul lor. Numai istoria știa că nu va mai duce multă vreme povara acestui stârv în descompunere, neamul acesta care are toate însușirile în afară de cea capitală: instinctul statal.

Crima elitelor conducătoare românești constă în pierderea acestui instinct și în înfiorătoarea lor inconstiență, în încăpătânarea cu care își apără “puterea”. Au fost elite românești care s-au sacrificat de bună voie, și-au semnat cu mâna lor actul de deces numai pentru a nu se împotrivi istoriei, numai pentru a nu se pune în calea destinului acestui neam. Clasa conducătorilor noștri politici, departe de a dovedi această resemnare, într-un ceas atât de tragic pentru istoria

lumii – face tot ce-i stă în putință ca să-și prelungească puterea. Ei nu gândesc la altceva decât la milioanele pe care le mai pot agonisi, la ambițiile pe care și le mai pot satisface, la orgiile pe care le mai pot repeta. Și nu în aceste câteva miliarde risipite și câteva mii de conștiințe ucise stă marea lor crimă, ci în faptul că măcar acum, când încă mai este timp, nu înțeleg să se resemneze. [...]

Piloții orbi! Clasa aceasta conducătoare, mai mult sau mai puțin românească, politicianizată până în măduva oaselor – care asteaptă pur și simplu să treacă ziua, să vină noaptea, să audă un cântec nou, să joace un joc nou, să rezolve alte hârtii, să facă alte legi. Acelasi și acelasi lucru, ca și când am trăi într-o societate pe acțiuni, ca și când am avea înaintea noastră o sută de ani de pace, ca și când vecinii noștri ne-ar fi frați, iar restul Europei unchi și nasi.[....]

Sunt unii, buni “patrioți”, care se bat cu pumnul

► în piept si-ti amintesc că românul în veci nu piere, că au trecut pe aici neamuri barbare etc. Uitând, săracii că în Evul Mediu românii se hrăneau cu grâu și peste și nu cunosteau nici pelagra, nici sifilisul, nici alcoolismul. Uitând că blestemul a început să apese neamul nostru odată cu introducerea secarei (la sfârșitul Evului Mediu), care a luat pretutindeni locul grâului. Au venit apoi fani-riotii care au introdus porumbul – slăbind considerabil rezistența țărănilor. Blestemele s-au tinut apoi lant. Mălaiul a adus pelagra, austriecii în Ardeal și "cultura" în Pricipate au adus sifilisul. Pilotii orbi au intervenit și aici, cu imensa lor putere politică și administrativă.

Toată Muntenia și

Moldova de jos se hrăneau iarna cu peste sărat; căruțele începeau să colinde Bărăganul îndată ce se culegea porumbul și peștele acela sărat, uscat cum era, alcătuită totuși o hrană substanțială. Pilotii orbi au creat, însă, trustul pestelui. Nu e atât de grav faptul că la Brăila costă 60-100 lei kilogramul de peste (în loc să coste 5 lei), că putrezesc vagoane întregi cu peste ca să nu scadă pretul, că în loc să se recolteze 80 de vagoane pe zi din lacurile din jurul Brăilei se recoltează numai 5 vagoane și se vinde numai unul (restul putrezeste), grav e că țăranul nu mai mănâncă, de vreo 10 ani, peste sărat. Și acum, când populația de pe malul Dunării e secerată de malarie, guvernul cheltuiește (vorba vine) zeci de milioane cu me-

dicamente, uitând că un neam nu se regenerează cu chinină și aspirină, ci printr-o hrană substanțială.

Nu mai vorbiți, deci, de cele sapte inimi în pieptul de aramă al românului. Sărmanul român, luptă ca să-și păstreze măcar o inimă obosită care bate tot mai rar și tot mai stins. Adevărul e acesta: neamul românesc nu mai are rezistența sa legendară de acum câteva veacuri.....

...Dar pilotii orbi stau surâzători la cârmă, ca și când nimic nu s-ar întâmpla. Și acești oameni, conducători ai unui popor glorios, sunt oameni cumsecade, sunt uneori oameni de bunăcredință, și cu bunăvoință; numai că, așa orbi cum sunt, lipsiti de singurul instinct care contează în ceasul de față – instinctul statal –

nu văd suvoaiele slave scurgându-se din sat în sat, cucerind pas cu pas tot mai mult pământ românesc; nu aud vaietele claselor care se sting, burghezia și meseriile care dispar lăsând locul altor neamuri... Nu simt că s-au schimbat unele lucruri în această țară, care pe alocuri nici nu mai pare românească.

Că pilotii orbi s-au făcut sau nu unelte în mâna străinilor – puțin interesează deocamdată. Singurul lucru care interesează este faptul că nici un om politic român, de la 1918 încolo, n-a știut și nu știe ce înseamnă un stat. Și asta e destul ca să începi să plângi.

[Vremea,
Nr. 505, 19
Septembrie 1937,
p. 3]

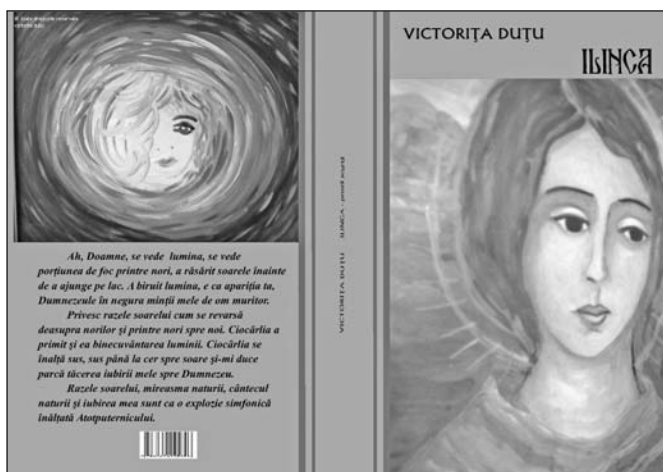
Imaginea a III-a

Victoria Duțu

Leșin și visez o scară pe care trebuie să urc. Simt că dacă o pot urca, ajung la prima imagine și voi putea schimba această trăire a dezastrului și a foamei. O scară pe care eu o văd cu multe trepte și eu chiar urc pe ea, urc. Dar cine îmi dă putere să urc, cine? Fiecare bucată de ură pe care o rup și o las să cadă în jos, în neant, acest efort al rupturii, mă înalță pe o nouă treaptă. Eu parcă aș fi încadrată într-un paralelipiped de piatră și piatra aceasta gri și

Cinci imagini ale conștiinței (II)

Fragment din volumul „Ilinca“

murdară înseamnă ura. din acest trup diform în
Dacă dau jos câte o bucată lumea visului, în realitatea

minții înseamnă că am urcat o treaptă. Da, da, am urcat încă o treaptă!

Nu mai sunt în deșert, sunt într-o altă realitate, într-o altă existență a minții. Ura prin acest trup de piatră mi-a prins copilăria prizonieră. Nu există uși, nu există lacăte, doar cu puterea minții trebuie să fărăm acest înveliș care mă îmbătrânește, care mă împiedică să vreau să urc scara copilăriei și să mă-nânc până la urmă mănca-re care mi-a fost dăruită. Dar oare când voi ajunge acolo? Și această imagine de chin al urcușului este continuată cu o altă imagine.

Va urma

Acum stiu, am aflat si eu...

Nicolae Steinhardt

Când un om reușește să facă ceva ce i-a solicitat mult efort, în el începe să lucreze trufia. Cel ce slăbește, se uită cu dispreț la grași, iar cel ce s-a lăsat de fumat răsucesce nasul disprețuitor când altul se bălăcește, încă, în viciul său. Dacă unul își reprimă cu sîrg sexualitatea, se uită cu dispreț și cu trufie către păcătosul, care se căznește să scape de păcat, dar instinctul i-o ia înainte! Ceea ce reușim, ne poate spurca mai ceva decât păcatul însuși. Ceea ce obținem se poate să ne dea peste cap reperele emoționale în așa manieră încît ne umple sufletul de venin.

Banii care vin spre noi ne pot face aroganți și zgârciți, cum succesul

ne poate răsturna în abisul înfricoșător al patimilor sufletești. Drumul către iubire se îngustează când ne uităm spre ceilalți de la înălțimea vulturilor aflați în zbor. Blîndețea inimii se usucă pe vrejii de dispreț, de ură și de trufie, dacă sufletul nu este pregătit să primească reușita sa cu modestia și grația unei flori. Tot ce reușim pentru noi și ne aduce energie este menit a se întoarce către aceia ce se zbat, încă, în suferință și-n păcat.

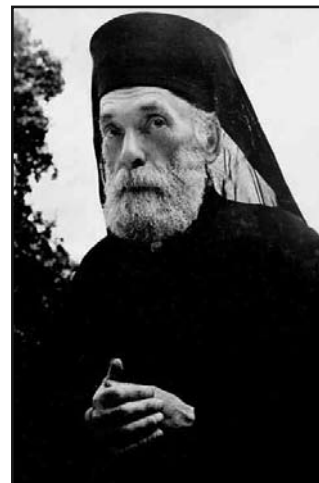
Ochii noștri nu sunt concepuți pentru dispreț, ci pentru a exprima cu ei chipul iubirii ce se căznește să iasă din sufletele noastre. Succesele nu ne sunt date spre a ne înfoia în pene, ca în mantiile statuilor, ci

pentru a le transforma în dragoste, în dezvoltare și în dăruire pentru cei din jur.

Dacă reprimi foamea în timp ce postești, foamea se va face tot mai mare. Minte ta o să viseze mâncăruri gustoase și alese, mintea o să simtă mirosurile cele mai apetisante chiar și în somn, pentru ca, în ziua următoare, înnebunită de frustrare, să compenseze lipsa ei printr-un dispreț sfidător față de cel ce nu postește. Atunci, postul devine prilej de trufie, de exprimare a orgoliului și a izbânzii trufașe asupra poftelor. Dar, dincolo de orice, trufia rămâne trufie, iar sentimentul frustrării o confirmă.

Dacă ai reușit în viață, nu te agăța de nereușitele altuia, pentru a nu trezi în tine viermele cel aprig al orgoliului și patima înfumurării. Reușita este energia iubirii și a capacității tale de acceptare a vieții, dar ea nu rămâne nemișcată, nu este ca un munte sau ca un ocean. Îngâmfarea și trufia reușitei te coboară, încetul cu încetul de pe soclul tău, căci ele desenează pe cerul vieții tale evenimente specifice lor.

Slăbește, bucură-te și taci! Lasă-te de fumat, bucură-te și taci! Curăță ograda ta, bucură-te de curățenie și lasă gunoiul vecinului acolo unde vecinul însuși l-a pus. Căci între vecin și gunoiul din curte există o relație as-

cunsă, niște emoții pe care nu le cunoști, sentimente pe care nu le vei bănuși vreodată și cauze ce vor rămîne, poate, pentru totdeauna ascunse minții și inimii tale.

Între omul gras și grăsimea sa există o relație ascunsă. O înțelegere. Un secret. Un sentiment neînțeles. O emoție neconsumată. O dragoste respinsă. Grăsimea este profesorul grasului. Viciul este profesorul viciosului. Și, în viața noastră nu există profesori mai severi decât viciile și incapacitățile noastre.

Acum stiu, stiu ca orice ura, orice aversiune, orice tinere de minte a raului, orice lipsa de mila, orice lipsa de înțelegere, bunăvointa, simpatie, orice purtare cu oamenii care nu e la nivelul gratiei și gingasiei unui menuet de Mozart... este un pacat și o spurcăciune; nu numai omorul, ranirea, lovirea, jefuirea, injuratura, alungarea, dar orice vulgaritate, desconsiderarea, orice cautatura rea, orice dispreț, orice rea dispoziție este de la diavol și strica totul. Acum stiu, am aflat si eu...

Poezia

Nicolae Nicoară Horia

Niciun balsam în lume ca Poezia nu-i!
Când e mâhnit poetul și veșnicia-l doare
Ștergându-i de pe frunte broboana de sudoare
Ea stă mereu de veghe la supărarea lui...

Eu am văzut cu ochii minunea asta vie
Și am simțit cu duhul acest cuvânt divin,
Așa cum simte pâinea când e muiată-n vin,
Ori clopotul ce bate înalt a liturghie...

Atunci când ea mă strigă îndrăgostit pe nume,
Ca să îi pot răspunde, doar liniște vă cer
Și mă-nfioară gândul de jos și până-n Cer,
Iar trupul mi se umple de bucurii antume...

Nimic mai sfânt în lume ca Poezia nu-i!
Când e bolnav poetul e lacrimă și doare,
Ștergându-i de pe suflet povara de sudoare
Ea stă mereu alături de suferința lui...

Pastorală De Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului

Nașterea Domnului, praznicul vieții și al familiei

Iubitului cler, Cinului monahal și tuturor creștinilor din arhiepiscopia Târgoviștei, Har, pace și ajutor de la Dumnezeu, iar de la noi, arhierescă binecuvântare și părintească îmbrățișare

Al vostru Arhipăstor
și către Dumnezeu rugător, pentru
binele vostru sufletesc și trupesc,

† NIFON

Arhiepiscop și Mitropolit

Iubiți creștini și slujitori ai altarelor noastre străbune,

Din an în an, în această sfântă zi de 25 decembrie, sărbătorim cel mai mare eveniment ce s-a petrecut vreodată pe pământ: Nașterea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos.

Potrivit făgăduinței făcute strămoșilor noștri, la „plinirea vremii” (Galateni 4, 4), Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat „de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria” în orașul Betleem din Țara Sfântă.

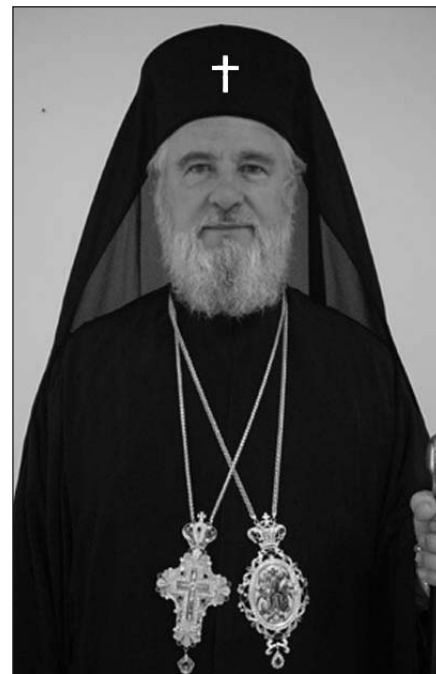
În colindele străbune – aceste nestemate cântece de Crăciun în versuri și melodii de mare frumusețe – se cântă: „Astăzi S-a născut, Cel fără de-nceput”, adică Cel veșnic, „Cel de o ființă cu Tatăl”, „Fiul cel din vecie”. În mărturisirea de credință cuprinsă în colinde se afirmă că pe acest Fiu din vecie, „Tatăl mi L-a trimis mie”. A fost trimis, deci, pentru fiecare din noi, să ne ridice la mântuire, să ne învețe despre Tatăl, despre Sine ca Fiu și despre Duhul Sfânt, să ne învețe ce și cum să credem, cum trebuie să trăim ca să fim fericiți în viața aceasta și cum să dobândim Împărăția cerurilor. Fiind trimis de Tatăl, știm că învățătura Lui

este adevărată. „Tu ai cuvintele vieții celei veșnice” (Ioan 6, 68) au recunoscut apostolii și El Însuși Și-a descoperit adevărata identitate atunci când a spus: „Eu și Tatăl Meu una suntem” Ioan 10, 30).

De aceea, încredințarea pe care trebuie să ne-o reînnoim cu prilejul acestei mari sărbători este că Cel născut în Betleem a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Întărindu-ne și reînnoindu-ne această credință, ne vom putea bucura deplin de darurile Nașterii Domnului, pentru o viață plină de credință, iubire, lumină și speranță.

Iubiții mei fii sufletești,

Prin Nașterea Domnului ni s-a descoperit Fiul lui Dumnezeu – izvorul vieții noastre. El ne-a dat un îndrumar pentru a trăi, cuprins în Sfânta Scriptură a Noului Testament. Tot ce ne-a învățat Mântuitorul vine de la Dumnezeu-Tatăl, precum Însuși mărturisește (Ioan 10, 30), pentru că El și Tatăl una sunt. De aceea, sunt pe calea greșită cei care zic: „eu cred în Dumnezeu, cred într-o forță superioară, cred la modul general, abstract”. Astfel de gânduri confuze au mulți din semenii noștri năuțiți de epoca actuală a secularizării și valorilor relative nemântuitoare. Acestora, Iisus le dă avertismentul sever și categoric: „cel ce nu ascultă de Fiul nu va

**„Întru aceasta s-a arătat iubirea
lui Dumnezeu către noi,
că pe Fiul Său Cel Unul-Născut,
L-a trimis în lume,
ca prin El viață să avem”**

(I Ioan 4, 9)

vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3, 36). Sfântul Apostol Petru ne previne și el: „Și întru nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi” (Faptele Apostolilor 4, 12). Fără Domnul Hristos nu putem găsi drumul vieții și adevărului spre cele ce nu se pot afla prin puterea minții omenești, spre tainele vieții și ale morții.

Sfântul Apostol Pavel, marele învățat și filosof, și-a format propria concepție despre viață numai după întâlnirea cu Mântuitorul și pe aceasta a propovăduit-o în epistolele și călătoriile sale misionare. De

► aceea, acest mare apostol și extraordinar gânditor face din Domnul Hristos premiza oricărei orientări în problemele sufletului, ale vieții și ale destinului spiritual al oamenilor: „Nimeni nu poate pune altă temelie, decât cea pusă, care este Iisus Hristos” (I Corinteni 3, 11).

Să ne reamintim, de asemenea, la acest mare praznic al Crăciunului, că Fiul a venit să ni-L descopere și pe Duhul Sfânt, pe care El Îl numește „Mângâietorul” și „Duhul Adevărului” (Ioan 15, 26), Acela care ne luminează mintea spre toată înțelegerea, spre gândirea și simțirea cea dreaptă. El este „Domnul de viață făcătorul”. Despre El, Mântuitorul spune: „Duhul este cel ce dă viață” (Ioan 6, 63). Dumnezeu este „Izvorul vieții” (Psalmul 35, 9). Desigur că și Mântuitorul spune că a venit în lume pentru ca lumea „viață să aibă și din belșug să aibă” (Ioan 10, 10).

Așadar, viața vine de la Dumnezeu și, de aceea, avem îndatorirea să promovăm acest adevăr prin cinstirea și apărarea vieții ca pe darul cel mai de preț al lui Dumnezeu. Nimeni nu are vreun drept asupra vieții, nici măcar asupra vieții sale, căci nu el și-a dat-o. Cu atât mai mult, nimeni nu are vreun drept asupra vieții altora, afară de Dumnezeu care a dat-o.

Dreptmăritori creștini,

Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, cunoscut și ca apostolul iubirii, ne descrie, așa de frumos, strălucirea acestui praznic al Nașterii: „Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14). Așadar, Cuvântul lui Dumnezeu, Cel veșnic și necuprins de marginile lumii, Se naște într-o iesle modestă, ca să dea sens vieții noastre pământești și să ne facă vrednici de viața cea veșnică.

Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să ni se arate prin El iubi-

rea lui Dumnezeu și, ca prin El, prin puterea și învățătura Lui, să avem viață plină de iubire și sens autentic și deplin. Despre aceasta ne încredințează Sfântul Evanghelist Ioan, care spune că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său Cel Unul-Născut, „ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16); și, în alt loc, Mântuitorul zice: „Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viață veșnică” (Ioan 6, 47).

Venirea Fiului lui Dumnezeu în lume s-a săvârșit în chip senin și uman, în chip de Prunc nevinovat. Dumnezeu S-a arătat și a petrecut ca oamenii, fiind ca și noi, în afară de păcat, ca noi să-L cunoaștem pe Dumnezeu și să fim, prin har, într-o asemănare cu El.

Privind, mai ales în aceste zile, icoana care ne înfățișează Nașterea Pruncului Sfânt, preamărim pe Dumnezeu-Tatăl, Care, din nesfârșita iubire de oameni, a trimis în lume pe Fiul Său; ne închinăm împreună cu păstorii, cu magii și cu tot neamul creștinesc Pruncului dumnezeiesc, Mântuitorului nostru, Care a venit să ne arate calea vieții adevărate. Lăudăm pe Preacurata Maică, pentru curățenia vieții ei și o cinstim mai presus decât pe heruvimi și serafimi, pentru că a născut pe Mântuitorul sufletelor noastre. Avem, astfel, în această icoană chipul Preacuratei Fecioare Maria, al Pruncului dumnezeiesc, al Tatălui ceresc, precum și chipul dreptului Iosif, ocrotitorul Pruncului Sfânt de mânia lui Irod.

Contemplând icoana Nașterii, deci, Crăciunul este, mai mult decât alte sărbători, sărbătoarea familiei creștine, sărbătoare de la care se revărsă atâta lumină și căldură pentru familie și atâtea învățături prețioase pentru membrii ei. Dar sărbătoarea Crăciunului este o sărbătoare a familiei și pentru că ea este ziua în care s-a arătat iubirea lui Dumnezeu, e sărbătoarea vieții creștine. „Întru aceasta s-a arătat dragostea lui

Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a trimis în lume, ca prin El viață să avem” (I Ioan 4, 9).

După învățătura creștină, familia este așezământ rânduit și bine-cuvântat de Dumnezeu, ca iubirea dintre oameni să aibă un sălaș ocrotit de harul lui Dumnezeu și să protejeze viața. Familia, deci, este cea mai de seamă instituție care stă la temelia vieții.

Ieslea din Betleem, în care S-a născut ca Prunc Fiul lui Dumnezeu, și Crucea de pe Golgota, pe care a fost răstignit, sunt ca două îndrumătoare ale iubirii familiale: iubirea din care izvorăște viața și iubirea care se împlinește prin jertfă. Căci adevărata familie creștină se întemeiază pe iubire și se întreține prin iubire jertfelnică.

Cât de însemnată este familia după învățătura creștină, vedem și din faptul că Domnul Hristos a săvârșit cea dintâi minune la actul de întemeiere a unei familii, la nunta din Cana Galileii (Ioan 2, 1-11).

A rânduit Dumnezeu familia ca să apere pe om de confuzie, de distrugere și de moarte și să-l asocieze în lucrarea de continuă creație a vieții prin împlinirea statornică a iubirii. Fără familie se tulbură și se pierde fluviul și sensul vieții.

De la praznicul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos putem învăța care este rostul familiei creștine și care sunt îndatoririle membrilor săi. Chipul Preacuratei Maici este modelul desăvârșit al mamei creștine. La ea, mamele creștine află pildă de iubire a pruncilor, de fidelitate și dăruire pentru creșterea lor cu trupul, cu înțelepciunea și cu harul lui Dumnezeu. Ea este nedespărțită de harul dumnezeiesc de la Peștera Betleemului până la Jertfa de pe Cruce.

Însăși întruparea Fiului lui Dumnezeu în chip de prunc vine să ne arate că menirea familiei este de a

► fi creatoare de viață. De aceea, Biserica noastră dorește ca familiile neamului nostru să fie niște izvoare de viață și de creștere în înțelepciune a copiilor. Pruncii și tinerii nu trebuie lăsați pradă tulburărilor vieții în societate datorită înțelegerii greșite a libertății privită fără responsabilitate în punerea în practică a principiilor de educație religios-spirituală și morală.

Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română, prin Sfântul Sinod, a luat hotărârea binecuvântată ca anul viitor să fie dedicat studiului și aprofundării învățaturii despre Sfântul Botez și Sfânta Taină a Cununiei – care binecuvintează viața și familia prin pruncii care vin pe lume, prin milostivirea și darul lui Dumnezeu. Familia, această instituție sacră a umanității, trebuie apărută de manifestări, concepții și comportamente care-i amenință stabilitatea și menirea ei sfântă de perpetuare a vieții.

Programul „Hristos împărtășit copiilor”, inițiat și promovat de Patriarhia Română pe plan național, este o activitate educațional-creștină menită să contribuie la consolidarea familiei, prin transmiterea valorilor creștine, tinerilor noștri.

Iubiți fii duhovnicești,

Cuprinși de bucuria sărbătorii de Crăciun și a colindelor străbune, vă îndemn pe toți să priviți, cu speranță sfântă, viața, ca dar al lui Dumnezeu; să vă reînnoiți prin iubire sufletele în raport cu familia și cu semenii pentru a dobândi harul regenerării noastre spirituale. Sfânta noastră Biserică reprezintă un tezaur de valori spirituale, culturale și naționale, care contribuie la creșterea duhovnicească a societății, dar și la depășirea crizei morale a lumii în care trăim. Manifestările de răutate și

violență sunt generate de egoismul și mentalitățile nepurificate de sfânta învățătură a Mântuitorului, propovăduită de Biserică.

Să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate, în anul care se încheie, asupra noastră a tuturor, preoți și credincioși din Sfânta noastră Arhiepiscopie, și să-L rugăm să ne ocrotească și în anul ce vine pentru a ne bucura de roade materiale și spirituale bineplăcute Mântuitorului, Cel ce S-a născut pentru noi și pentru mântuirea noastră.

Fie ca armoniile colindelor strămoșești să vă înobileze sufletele și inimile pentru a primi pe Pruncul Iisus cu Evanghelia și dragostea Sa, pentru binecuvântarea familiilor și a celor dragi.

Vă îmbrățișez pe toți, iubiți preoți și credincioși, tineri și vârstnici, și să petreceți sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei, în sănătate, pace și bucurii.

**Cu ocazia Sfintelor
Sărbători ale Crăciunului,
Centrul Județean de
Cultură Dâmbovița
urează creatorilor,
oamenilor de cultură și
tuturor locuitorilor județului
sănătate, fericire,
un An Nou plin de realizări
și un călduros
La Mulți Ani.**

Sf. Francisc
de Assisi

Episcopatul Catholic din România

Episcopii catolici din România, întruniți în sesiunea de toamnă a Conferinței episcopale, la Lugoj, având în vedere situația actuală a țării, doresc să vă transmită un mesaj pastoral.

Caritas enim Christi urgent nos (2 cor 5,14), căci dragostea Domnului nostru Isus Cristos ne îndeamnă pe noi, ca Biserică (instituție divino-umană ce trebuie să se îngrijească de binele sufletesc al credincioșilor catolici și nu numai), să împărtășim problemele dificile ale timpurilor actuale și să reflectăm asupra modalităților în care am putea veni în sprijinul pastoral al celor care au de suferit de pe urma actualei perioade de criză economică și politică pe care o traversează România.

Așa cum a subliniat în repetate rânduri în ultima vreme Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea, criza prin care

„Biserica Catholică cere salvarea demnității umane”

trecem este în primul rând una de ordin moral. De aceea, orice putere, dacă nu este bazată pe o responsabilitate morală și nu este motivată de un profund respect al persoanei, înseamnă distrugerea umanului în sens absolut.

Suntem cu toții conștienți de efectele crizei și simțim urmările dramatice ale măsurilor de austeritate. Acestea au afectat la noi mai ales pe lucrătorii din sectorul public, pe cei care îi educă pe copii pe cei care îngrijesc bolnavii, pe cei care asigură liniștea publică, dar și persoanele în vârstă și în general familiile vulnerabile, adică pe acelea cu venituri mici. Aceste soluții de criză sunt propuse în numele solidarității, solidaritate care nu ține seama de dialogul și de consensul social, care nu respectă transparența deciziilor și a actului de guvernare, care dorește restrângerea dreptului la liberă exprimare, și care astfel nu poate fi decât ”o vorbă goală care amăgește” (Ef 5,6). Consecințele le putem vedea cu toții în viața de fiecare zi, iar ele se agravează de la o lună la alta: acutizarea sărăciei, precaritatea locurilor de muncă, degradarea actului medical și al celui educativ, crește-

rea migrației forței de muncă cu urmări dezastruoase în planul dezbinării familiei, abandonul școlar, consumul de droguri, pierderea gustului și a respectului pentru darul cel mai de preț făcut de Dumnezeu omului: viața.

De aceea dorim să reafirmăm cu putere demnitatea persoanei umane și necesitatea răsplătirii muncii cu un salariu corespunzător ce permite un nivel de trai decent și oferă condițiile necesare creșterii, educării și formării tinerei generații. Reamintim și subliniem faptul că persoanele cu dizabilități, cele în vârstă, bolnavii, săracii, orfanii, migranții și alte categorii de persoane ce necesită asistență social-caritativă, sunt cetățeni cu dreptul la o viață decentă, iar măsura grijii față de acestea reflectă de fapt nivelul de civilizație al unei națiuni.

Dorim de asemenea să subliniem că întregul context actual, oricât de dificil ar părea, trebuie să constituie pentru noi creștinii o ocazie de întărire în credință și speranță în iubirea lui Cristos, o invitație la a nu ne închide sufletele în egoismul propriilor probleme și necesități, ci dimpotrivă, întorcându-

ne spre Cristos, prin convertire și rugăciune, să regăsim acele valori creștine care, punându-ne împreună, ne ajută să putem răspunde unor probleme ale semenilor noștri. Astfel, încurajăm apostolatul ordinelor și congregațiilor călugărești, asociațiile Caritas diecezane, asociațiile persoanelor cu dizabilități, asociațiile pentru viață, educarea și catehizarea tinerei generații la diferite niveluri.

„Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi da odihnă” (Mt 11,28).

Cristos Domnul ne cheamă și astăzi să ne apropiem cu încredere de El, mai cu seamă atunci când suntem oboșiți sau în dificultate și ne promite că, dacă vom ști să învățăm blândetea și smerenia Lui, vom găsi odihna sufletelor noastre. Noi, Păstoriile Bisericii Catolice din România, împărtășind dificultățile credincioșilor noștri, vă asigurăm de rugăciunile noastre pentru fiecare dintre voi dar și pentru cei care actualmente au fost rănduiți la cârma țării, pentru ca Domnul să-i lumineze și să-i responsabilizeze asupra misiunii de care vor trebui și ei să dea socoteală la timpul potrivit.

„Harul Domnului nostru Isus Cristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi toți!” (2Cor 13,13).

**Prin Biserica „Sf.
Francisc de Assisi”
din Târgoviște**

Antologii „Climate literare“

S-au împlinit cinci ani de apariție neîntreruptă a publicației noastre. Cu această ocazie se vor edita două antologii „Climate literare“, una de poezie, iar cealaltă de proză. Se preconizează ca în paginile antologiilor respective să fie inserate producții proprii ale tuturor autorilor care au publicat până în prezent în revistă. Specificăm că se pot folosi materiale deja apărute, sau altele mai noi, în funcție de pre-

ferința fiecăruia.

În consecință, facem, pentru început un apel, ca cei care doresc să se regăsească într-una dintre aceste antologii, să ne transmită un acord de participare.

Vom reveni cu amănunte.

Redacția

În acest număr au semnat...

Ion Iancu Vale	pag. 3, 27	Ana Hâncu	18
Ion Minulescu	4	Sebastian Drăgan	19
Radu Gyr	4	Anton Gagi	20
George Coșbuc	4	Beatrice Silvia Sorescu	21
Nichifor Crainic	5	George Peagu	21
Ion Creangă	5	Al. Florin Țene	22
Octavian Goga	5	Niculina Bacriu	23
Mircea Horia Simionescu	6	Costel Iftinchi	23
Theodor Codreanu	7	Alexandru Manafu	24
Adrian Marino	8	Gheorghe Palel	25
Victor Sterom	9	Ștefan Petra	26
Mihai Antonescu	10	Dimitrie Grama	27
Florin Vârlan-Neamțu	11	Sanije Gashi	28
Valeri Toderici	11	Emil Perșa	29
Nicolae Nicoară Horia	12, 13, 34	Vavila Popovici	30
Liviu Gabriel Simionescu	12	Constantin Nicolae	31
Mircea Drăgănescu	13	Mircea Eliade	32
Mihail I. Vlad	13	Victoria Duțu	33
Grigore Grigore	13	Nicolae Steinhardt	34
Luca Cipolla	14	† Nifon	35
Mircea Cotârță	15	Episcopatul Catolic	38
Corin Bianu	16	Radu Mihai Crișan	40
Dragoș Manuela-Elena	17		

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B,
ap. 23, Târgoviște, România

Telefoane:

0722 702 578, 0741 732 122

E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Florea Turiac

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești); - **Alte țări:** Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Serbia, S.U.A., Ucraina. - **Fotoreporter:** Tiberiu Rusescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: **DEVSOFT** 0730 863 602 ■ devsoft.ro@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

**Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin
Centrul Județean de Cultură Dâmbovița**

Radu Mihai Crișan

Toate libertățile înscrise în Constituția noastră le iubim și le sprijinim; departe de-a urmări răsturnarea lor, le-am apăra, din contra, împotriva acelor ce ar voi să se atingă de ele”.

„Acea ce nu voim(;) sunt(;) despotismul și opresiunea prin mulțime, radicalismul și demagogia.

Este incapacitatea erijată în titlu de merit, prostia și neștiința brevetate ca titluri de recomandare.

Ceea ce combatem este(;) împresurarea atribuțiunilor reciproce ale puterilor statului precum sunt stabilite de Constituție”.

„Dacă acei care proclamă liberalismul lor au principii mai liberale decât aceste[a] atunci recunoaștem că suntem rămași înapoi, dar totodată mărturisim că, de câte ori se vor face încercări de a pași peste limitele libertăților și așezămintelor constituționale, noi ne vom face reacționari, în adevărul și binefăcătorul înțeles al cuvântului”.

„Ceea ce se numește reacțiune în alte țări e

Testamentul politic al lui Mihai Eminescu (10)

„Înmulțirea claselor consumatoare și scăderea claselor productive, iată răul organic, în contra căruia o organizare bună trebuie să găsească remedii.“

atât de departe de noi și pentru că elementele unei reacțiuni lipsesc – din nefericire(;)”: „o nobilime ereditară și istorică, bogată și puternică prin maiorate, adică prin dreptul de moștenire al celui dintâi născut; o dinastie asemenea istorică, răsărită din acea nobilime și identificându-se oarecum cu ea; în fine prerogative politice ereditare, de es[emplu] un Senat compus numai sau aproape [numai] din privilegiați. Această clasă privilegiată ar trebui să lupte sau pentru mântuirea drepturilor ei față de tendințele de uzurpațiune fie din partea altor clase, fie din partea Coroanei (din partea șefului statului n.n.), sau ar trebui să tindă a recâștiga prerogative pierdute.

Deie-ni-se voie a spune că toate aceste premise(;) nu există la noi.

Clasa privilegiată de mai nainte ajunsese un fel de nobilime de serviciu mai mult decât din naștere, iar despre ereditate nu era nici vorbă. Se-nțelege că existau familii influente și bogate cari mănțineau un fel de ereditate de facto a prerogativelor în familie, dar acea ereditate nu exista de jure(;).

Cauza pentru care bo-

ierimea în țările noastre n-a ajuns niciodată la acea formă strictă și nes-trămutată a instituției din alte țări, a fost veș-nica neașezare a lucrurilor de la noi din țară, veșnicele schimbări de domnie cari se făceau în urma influențelor polone, ungare și turcești, căci câteștrei marile puteri vecine căutau să absoarbă pe socoteala lor patria noastră, iar aceasta căuta să pareze tendințele lor prin alegerea unui Domn cât se poate de plăcut vecinului aceluia care pentru moment era mai puternic. Nu tăgăduim că aceasta era o politică de slăbiciune, dar, bună-rea cum era, a prezervat țara de lucrul cel mai rău din toate, de căderea pe mâini străine, și tot politica aceasta a fost cauza neașezării dinăuntru, cauza pentru care nu s-a cristalizat din fierberea vieții istorice un miez statornic al unei nobilimi naționale care să aibă voința și puterea de-a rezista tuturor încercărilor necoapte și costisitoare de înnoire și de prospă-lală apuseană”.

Egala îndreptățire a 600.000 de lipitori și precupeți este(;) o cestiune de moarte și viață, și poporul nostru cred c-

ar prefera moartea repede prin sabie decât moartea lentă prin vitriol.

Concedem că între acești 600.000 va fi unul la sută care să producă ceva prin sine și să ție la țară și la popor, dar când în țară avem 700.000 de lucrători cari produc, țaranii, nu-nțelegem alături cu aceștia 600.000 de speculanți ai produs-telor, încât fiecare evreu să trăiască din precupe-țirea muncii unui singur țaran român. Drepturile dumnealor civile și publice nu-nsemnează decât dreptul de a exploata poporul nostru în bună voie. Plece 99 de procente în America, ca să-și câștige acolo prin muncă productivă pâinea de toate zilele și atunci cu cei ce vor rămânea ne vom împăca ușor, dar pân-atunci să mai fie încă șapte alianțe, ca cea universală, care să conspire cu ușile închise în contra nației românești, noi vom ști să li arătăm totdeauna lungul nasului, căci nu ne spăriem nici de înjurăturile presei jidovești, nici de declama-țiile oratorilor idealști pe câtă vreme e vorba de existența poporului nostru.

Va urma